

PIK L, Ч. 9

ВЕРЕСЕНЬ — 1993 — SEPTEMBER

№ 9, VOL. L

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 9

ВЕРЕСЕНЬ — 1993 — SEPTEMBER

No. 9, VOL. L

ЗМІСТ

Привіт Округу СУА Філадельфії	1
Мілена Рудницька. Чому українські жінки не мають представництва в Національній Раді?	2
Андрій Цишко. Гончарство Гуцульщини	2
Новообрана Почесна голова СУА	5
Новообрані Почесні членки СУА	6
Вісті з Централі	11
Д-р Марта Богачевська. Буйне літо України	11
Our Life	
Jim Florio, NJ Governor, Congratulatory Letter	13
Marta Waczynsky. UNWLA's XXIIIrd Convention — Looking Toward the Future	14
Viriana Tkacz. Yara Arts Group's Blind Sight	17
Христя Навроцька. Наше харчування	21
Хроніка Округ. Округа Північного Нью-Йорку	22
Дописи Відділів	24
Пожертви	27
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

На обкладинці: Декоративна кахля. Олекса Бахматюк, 1871 рік.
Our cover: A decorative tile. Author Oleksa Bachmatiuk. 1871.

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Марта Бачинська**
Мовний редактор — **Роман Юревич**
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)
Олена Бобиляк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська

РЕДАКЦІЯ
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 674-5508
Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly —
except Aug. by Ukrainian National Women's League of
America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурчинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА

Анна Кравчук	— голова
Ольга Тритяк	— 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич	— протоколярна секретарка
Варка Бачинська	— кореспонденційна секретарка
Роман Шуган	— скарбничка
Таїсса Турянська	— фінансова секретарка
Лідія Білоус	— вільний член
Софія Геврик	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук	— музейно-мистецька
Ока Грицак	— виховна
Лідія Черник	— суспільної опіки
Люба Більовщук	— стипендій
Олена Бобиляк	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Марія Полянська	— Нью Джерзі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Ірена Гладка	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич	— голова
Марія Томоруг	— член
Розалія Полчі	— член
Марія Дорожинська	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646
Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA Inc. Scholarship Program
P.O. Box 172
Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ
Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ
Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Факс (212) 228-1947

ОКРУГА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
ЩИРО ВІТАЄ
ЖУРНАЛ "НАШЕ ЖИТТЯ"
З П'ЯТДЕСЯТИЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ!

ОБ'ЄДНУЮЧИ ЧЛЕНСТВО, ВІДДІЛИ ТА ОКРУГИ СУА,
ЖУРНАЛ "НАШЕ ЖИТТЯ" ПРОТЯГОМ 50-ТИ ЛІТ
ВИСВІТЛЮВАВ ПРАЦЮ ОРГАНІЗАЦІЇ,
ОБЕРІГАВ УКРАЇНСЬКУ ІДЕНТИЧНІСТЬ,
ІНФОРМУВАВ ПРО ЖИТТЯ В ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ,
СТАВ ВІЗИТНОЮ КАРТКОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ, Є НАШОЮ ГОРДІСТЮ.

З ВЕЛИКИМ ПРИЗНАННЯМ
ДЯКУЄМО СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ,
РЕДАКТОРАМ, РЕДКОЛЕГІЇ ТА СПІВПРАЦІВНИКАМ ЖУРНАЛУ
ЗА ВІДДАНІСТЬ У ПРАЦІ, ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ І ВИТРИВАЛІСТЬ.

ХАЙ ЩАСТИТЬ ВАМ
І НАДАЛІ У ТВОРЧИХ ПОШУКАХ І ОСЯГНЕННЯХ!

БАЖАЄМО МНОГИХ І БЛАГИХ ЛІТ!

Щоб відзначити цей радісний ювілей, Округа Філядельфії запрошує на бенкет-бенефіс, який відбудеться в суботу, 23 жовтня, у Філядельфії в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Просимо взяти участь у святкуванні та відгукнутися на збірку на Пресовий Фонд журналу.

Уфундовуючи цю сторінку, Округа Філядельфії склала 250.00 дол.

---

*Рисунок Анатолія Павленка.
Drawing by Anatolia Pavlenko.*

ЧОМУ УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ НЕ МАЮТЬ ПРЕДСТАВНИЦТВА В НАЦІОНАЛЬНІЙ РАДІ?

Отсе болюче питання стає перед кожною з нас, дратує нас і пригноблює, а відповіді на нього найти не вміємо. Від 19.X.1918 р. ми буцім-то рівноправні горожанки Української Народньої Республіки, бож сього дня конституанта признала нам на рівні з муштинами право голосування до всіх виборчих тіл. Сю політичну рівноправність обох полів потвердили тимчасові основні закони нашої держави, ухвалені 13.XI.1918 р. Українською Національною Радою (гляди четвертий артикул сих законів). Так виглядає теорія; а тепер пригляньмося блище практиці.

Три тижні радив у Львові наш тимчасовий парламент: Українська Національна Рада, радив... без жінок. Три місяці минають, від коли наш народ обняв на своїй землі владу у свої руки. Національна Рада збирається від часу до часу в Станіславові, однак представниць жіноцтва і досі в ній немає. Так принайменше виходить з многозначучої мовчанки галицьких провінціальних газет, що від часу до часу дістаються до нас через боеву лінію. Дня 21.I. здавали звіт з поїздки по Галичині горожане д-р Охримо-

вич і д-р Томашівський, але й вони не вміли дати ніяких пояснень в сій важній справі.

В половині січня поїхало до Києва на трудовий конгрес, що являється неначе сурогатом Установчих Зборів, 50 делегатів Галичини. Між ними — на великий стид для нас, Галичанок, перед нашими придніпряньськими сестрами — нема ніодної жінки.

Значить, в практиці — все йде по старому. Чому се так? Хто в сьому винуватий? Чи опозиція муштин, що стоять на чолі нашого краю, чи може індоленція жінок? Я боюся дуже, що се останнє. Однак в такому разі нам, львівським жінкам не вільно сидіти з заложеними руками! Ми мусимо розбудити наше провінціальне жіноцтво з його сну, вирвати його з бездіяльності! Невжеж ми не розуміємо ваги хвилини, невжеж ми не досі до сьогоднішніх завдань, невжеж не відчуваємо лежачої на нас відповідальности? Пам'ятаймо, що більшою ганьбою, чим не мати прав, є не вміти користуватися признаними!

Звертаємося до провідниць нашого жіночого руху у вільнім краю з жаданням о негайне поладнання сєї пекучої справи.

М. Р. Л.

"Наша мета", 1919 р. ч. 2. Зберігаємо правопис оригіналу.

Цією статтею закінчуємо поміщення матеріялів, присвячених вшануванню 100 річниці з дня народження Мілени Рудницької.

With this article we are concluding our tribute to Milena Rudnycky.

АНДРІЙ ЦИБКО

ГОНЧАРСТВО ГУЦУЛЬЩИНИ

Гончарство — один з найдавніших, відомих людству промислів. Керамічні вироби з давніх-давен виконували як ужиткові, так і декоративні чи культові функції. Історикам та археологам відоме також прагнення гончарів усіх часів і народів максимально прикрашувати декоративними орнаментами або ж ліпними рельєфними елементами керамічні вироби чисто ужиткового призначення. Не є винятком і територія українського Прикарпаття. На цих землях гончарство відоме з часів найдавніших землеробських культур Наддністрянщини III-II тисячоліття до Христа. Багато пізніше — в XI-XIII ст. виробництвом декоративних плиток, вкритих рельєфними орнаментами, славилися майстри Галича, а в XV-XVI ст. пічні кахлі із зображенням фантастичних звірів, птахів, людських фігур виготовляли в Сучаві.

В кінці XVIII ст. гончарі Прикарпаття починають застосовувати свинцеві поливи, що відкрило новий етап у художньому розвитку цього промислу. Після формування кахлі (технологія формування вцілому не відрізнялася від відомих технологій на інших територіях), миски чи іншого виробу їх покривали білим ангобом і випалювали перший раз. Таким чином отримували фон майбутнього рисунка. Технологія дальшого розпису ділить (хоча й досить умовно) гуцульську кераміку на дві школи — Коломийську і Косівсько-Пістиньську. Перший варіант (більш давній і пов'язаний з Коломиєю) — це ріжкування, або фляндрування. В цьому випадку розпис після першого випалу предмету, покритого попередньо білим ангобом, наносили з допомогою "ріжка" з рога вола, до кінця якого припасоване перо або соломинка.

Петро Баранюк.
Petro Baraniuk.

Ріжок наповнювався керамічними фарбами — зеленою, жовтою, часом синьою, які, витікаючи через тонкий кінець ріжка і перо чи соломинку, утворювали безперервну лінію потрібної товщини.

Майстри з Пістиня і Косова надавали перевагу іншому способу виконання рисунка — ритуванню (графічний спосіб). В цьому випадку після покриття сирого виробу білим ангобом на ньому гострим предметом (шилом) наносили рисунок на таку глибину, щоб проступав темний шар глини. Потім окремі ділянки контурного рисунка замальовували черв'яною — червоно-коричневим ангобом і виріб випалювали вперше. Після цього розпис продовжували керамічними фарбами (зелена, жовта), обливали поливою і випалювали вдруге.

Як бачимо, в обох випадках розпис гуцульської кераміки виконаний в досить складній технології, пов'язаний із дворазовим випалом кожної речі. А як виконаний! Безперервна, легка, динамічна, просто танцююча лінія контуру. Мистецтвознавці назвали б цю лінію "матісівською", хоча безперечно, що лінія А. Матіса виростає з творів так званого "народного примітиву". Невід'ємною ознакою розписів є надзвичайна гармонійність кольорової гами.

Народний майстер, обмежуючись практично двома-трьома кольорами, створює на диво врівноважений, завершений рисунок.

Коло сюжетів, що покривають керамічні вироби гуцулів, практично не обмежене. Це жовніри, що скачуть на конях, вимахуючи шаблею чи пістолем, або ж крокують шеренгою за офіцером. Це ціла серія сюжетів з сільської корчми: музики з різними інструментами, танцюючі чи випиваючі пари. Часто зустрічаються кахлі із зображенням пана, що їде у

Петро Баранюк. 1853 р. Свв. Вмч. Катерина і Варвара.
Petro Baraniuk. 1853. Martyrs Katherine and Barbara.

бричці, запряженій двома парами коней. Такий сюжет займає дві кахлі підряд. Розповідають нам народні майстри і про побут гуцульського села того часу, зображуючи пастуха з козами, орача за плугом, гончара за роботою; поштаря, що їде в бричці, сповіщаючи про себе звуками ріжка; цигана чи гуцула, що веде на шнурку танцюючого ведмеда. Величезна кількість кахель із зображенням тварин. Переважно це олені, бики, цапи, зайці, птахи. Зображені вони попарно, обличчями до себе, найчастіше коло вазонів з фантастичними розкішними квітами, або ж просто на жовто-зеленому пагорку. Нестримна фантазія та гумор гуцулів часто обдаровують зображених звірів людськими обличчями та різними атрибутами людського побуту. Серед таких сюжетів зустрічається лев з людським обличчям з бандурою або ступкою в лапах (часто він з королівською короною на голові), або бородатий цап, що курить довгу люльку.

Серед необмеженої кількості оригінальних сюжетів були такі, що повторювались у кожній печі обов'язково. Це — церква, св. Микола та двоголовий орел (герб Австро-Угорщини). Саме на кахлях із зображенням святого Миколи чи орла ставилась дата виготовлення печі. Цікавими є різноманітні варіанти зображення церкви. Тут завжди можна впізнати традиційну трибанну гуцульську церкву. Майже завжди на її банях сидять якісь фантастичні птахи, а внизу — коло церкви стоїть чоловік. Його очі звернені догори, а одній руці він тримає книжку (мабуть, молитовник), а другою рукою осіняє себе хрестом. Часом коло церкви стоїть чоловік з кадилом. Дуже цікавими є також зображення дзвонарів, що зустрічаються практично в кожній печі на кутніх кахлях. Ці сюжети характеризує особлива динамічність, особ-

ливо у виконанні косівського майстра О. Бахматюка.

З релігійних сюжетів часто зустрічається зображення святих великомучениць Катерини і Варвари. Вони завжди зображувались поруч на одній кахлі з атрибутами своїх мук: колесом, мечем та келихом з отрутою. Цей сюжет був невід'ємним елементом печей косівського майстра П. Баранюка. У декількох печах невідомого нам гончара з Пістиня знаходимо кахлю з зображенням Богоматері, що тримає на руках маленького Ісуса. Це зображення можна вважати унікальним, оскільки відоме буквально в декількох екземплярах.

На кахлях, як і на інших гончарних виробах гуцулів (мисках, дзбанах, підсвічниках, горнятах) рисунки площинні, позбавлені перспективи і правильних пропорцій. Усі зображувані фігури і предмети надзвичайно спрощені, умовні, без зайвої деталізації. Такі прикмети є, властиво, невід'ємними ознаками всіх творів "народного примітиву". Все це в поєднанні з легкістю контуру, чіткістю композиції і гармонійністю кольорових плям створює неповторну фантастичну феєрію розписів гуцульських гончарів.

Гідна незаперечної поваги також якість гуцульських гончарних виробів. Адже по сей день служать ще гуцулам печі, вимурувані місцевими майстрами в середині минулого століття! Слід зауважити, що після більш як столітньої служби якість фарб і поливи на давніх кахлях беззаперечно виграє у порівнянні з виробами сучасних майстрів.

Якщо окремо взята пічна кахля — це оригінальний твір народного малярства, то гуцульська кахляна піч в цілому — раціональна і водночас вишукана

*Олекса Бахматюк, 1871 р.
Oleksa Bachmatiuk, 1871.*

архітектурно-декоративна конструкція. І все це, за уважмо, створене простими, малописьменними сільськими майстрами для селянських хат (переважно на той час курних).

Особливої уваги серед виробів гуцульських гончарів заслуговують розписи поливаних мисок, що носили ужитково-декоративний характер. І хоча сюжетність розписів на мисках значно обмеженіша у порівнянні з кахлями, саме тут досягли вони найвищого художнього рівня. Надзвичайній кольоритності розписних мисок сприяє сферична увігнутість цих виробів, що надає малюнкам особливого динамізму. Сприяє цьому також гіперболізація форм та зумисні диспропорції, що їх використовували народні майстри. Неперевершеним майстром у цій галузі гуцульського гончарства є майстер з Пістиня Д. Зінтюк.

На відміну від ікон на склі, трійць, мосяжних виробів, автори яких переважно анонімні, прізвища деяких гончарів Гуцульщини нам відомі. Особливу славу гуцульському гончарству принесли майстри з Косова: Петро, Іван, Михайло та Йосип Баранюки, Олекса Бахматюк, та з Пістиня: Дмитро Зінтюк і Петро Кошак. Їхня діяльність припадає на середину XIX - початок XX ст. Із перелічених майстрів авторський підпис на деяких виробах ставили тільки косівський майстер О. Бахматюк та гончар з Пістиня П. Кошак. Авторська ж приналежність гончарних виробів інших майстрів визначається виключно за стилістичними ознаками. Окрім того, є величезна кількість виробів, автори яких досі залишаються невідомими. Переважно це речі, що відносяться до першої половини XIX ст. Саме вони заклали міцні підвалини для бурхливого розквіту гуцульського гончарства в середині XIX ст.

Що ж до перелічених вище імен гуцульських гончарів, то відомі вони нам завдяки дослідникам і цінителям мистецтва, які зацікавились їх виробами ще на початку XX ст. В порівнянні з іншими напрямками народного мистецтва гончарству пощастило. Відомо, наприклад, що цар Австро-Угорщини Франц Йосиф I, перебуваючи в Галичині, купив і перевіз у Відень кахлеву піч роботи Косівського майстра О. Бахматюка. Львівські та інші музеї Галичини зібрали непогані фонди гуцульської кераміки ще до 1939 року. Розписи, якими так щедро оздобили давні гуцульські майстри тисячі своїх виробів — це ціла книга тодішнього життя Гуцульщини. І її необхідно прочитати з відповідною увагою, проникливістю і фантазією, а, прочитавши, розповісти всьому світові ґрунтовними науковими працями, яскравими високоякісними альбомами, численними добре вкомплектованими виставками.

Впевнений, що не перебільшу, коли назву ґатунку розписів гуцульських майстрів гончарства ґатунком світового рівня.

НОВООБРАНА ПОЧЕСНА ГОЛОВА СУА

МАРІЯ САВЧАК

XXIII Конвенція Союзу Українок Америки наділила уступаючу голову СУА Марію Савчак званням почесна голова СУА. На грамоті-плякеті вирізьблено слова, що тією почесною Конвенція наділяє її "за віддану і повну посвяту працю, як довголітнього члена Екзекутиви, а протягом двох каденцій — голову СУА".

Членом Екзекутиви Марія Савчак, членка 64-го Відділу СУА, протягом чотирьох років його голова, стала на початку 1973 р., коли кооптовано її на пост секретарки СУА. До кінця листопада 1974 р. вона виконувала працю протоколярної і кореспонденційної секретарок. На XVII Конвенції її вибрано коре-

ПОДЯКА

Складаю щиросердечну подяку Дорогим Паням, членкам Екзекутиви СУА, редакторам "Нашого Життя" та працівникам канцелярії СУА за влаштування для мене в суботу, 22 травня ц. р., у ресторані Українського Народного Дому в Нью-Йорку прощального прийняття, за прегарні квіти та цінні дарунки.

Моя щиросердечна подяка головам Окружних Управ, референткам СУА та голові Контрольної комісії за теплі вислови признання для мене під час полуденку в суботу, 29 травня 1993 р., на XXIII Конвенції та за цінний дарунок. Наші взаємини були дуже приятні саме завдяки Вам, Шановні й Дорогі Пані. Дякую Вам усім!

Як вияв моєї вдячності, складаю 500 дол. потреби щоденної праці СУА.

спонденційною секретаркою і на тому пості вона працювала протягом 14 років — до травня 1987 року.

Після XVII Конвенції СУА, у грудні 1974 р., осідок канцелярії Головної Управи Союзу Українок Америки перенесено до Нью-Йорку. Перенесення канцелярії з Філадельфії, впорядкування реєстратури, приготування плянів праці для референток на всіх організаційних ступенях та розіслання їх в окремих течках до дотичних референток і голів відділів, округ, а також референток Головної Управи, виготовлення картотеки членства і т. п. — все це було завданням М. Савчак, що вона й виконувала.

В той час Екзекутива СУА почала підготову до відкриття в Нью-Йорку Українського Музею. М. Савчак повністю включилася в цю працю, дбаючи про виготовлення і друк музейних брошурок, карток, наглядаючи над влаштуванням виставкових залів в УМ, допомагаючи при впорядкуванні музейної збірки і багато іншого. Протягом декількох років вона була секретарем Управи Українського Музею, а також членом пресової комісії та допомагала понад десять років при видаванні сторінок УМ у щоденнику "Свобода".

Будучи секретаркою СУА, писала до загальної преси повідомлення про різні події, що відбувалися на терені організації, а спочатку і про події в Українському Музеї.

У травні 1987 р. XXI Конвенція вибрала її головою СУА. На тому пості вона працювала 2 каденції — 6 років.

За її словами, змогу посвятитися цій нелегкій праці вона завдячує своєму покійному чоловікові адвокатуві Юліянові Савчакові, який з великим зрозумінням повністю підтримував її до кінця його життя — 4-го жовтня 1990 р.

М.В.

Сердечно дякую д-р Іванні Ратич, заступниці голови СУА, голові Статутової комісії СУА, за її працю над поправками до Статуту СУА. Це була велика праця і вона виконала її бездоганно, вміло провела ці зміни на XXIII Конвенції СУА.

Моя сердечна подяка Анастазії Хариш, голові Окружної Управи Чикаго, голові Резолюційної комісії СУА, за її працю над приготуванням резолюцій XXIII Конвенції СУА. Прийнятий на себе обов'язок вона виконала дуже солідно і текст резолюцій подала на XXIII Конвенції до прийняття.

Ще раз щиросердечно дякую Дорогим Паням за їхній труд.

Марія Савчак

НОВООБРАНІ ПОЧЕСНІ ЧЛЕНКИ СУА

МАРІЯ Е. БЕК

Марія Е. Бек, дочка Анни з Войтовичів і Михайла Бека з Лемківщини, народилася 29 лютого 1908 р. у Форд Ситі, Пенсильванія, США. Середню школу, до 7-ї класи, відвідувала у 1920-24 рр. в Коломиї. Західня Україна, продовжувала навчання в Піттсбурзі, США. Там же закінчила студії права 1932 р. і докторат в 1939 р.

До Дітройту прибула 1934 р. і працювала в Інтернаціональному Інституті, а в 1935-47 роках в Молодечому Суді. 1944 р. стала членом правничого Стейтового Бару Мічігену. 1949 р. була вибрана радною Дітройту, першою жінкою за 250-річну історію цього міста. Перевибрана чотири рази, була в міському уряді 20 років. 1958 р. стала головою міської Ради і діючим посадником 3-мільйонного міста до 1962 р. Водночас займала теж урядові позиції як

керівник Ради Округи Вейну від 1950 р., президент "Про Тем" 1952-58 рр., як член Губернаторської Комісії Статусу Жінки 1962 р. та ін.

1947 р. була вибрана "Найвизначнішою людиною Дітройтського тижня", 1953 р. — "Жінкою досягнень", 1955 р. — "Жінкою Року". У день її 60-річчя Губернатор Мічігену В. Г. Міллікен проголосив "Грамоту признання". Сенат стейту видав в її честь спеціальну резолюцію, посадник Дітройту проголосив "День Мері Бек", уряди 5-ти міст видали друком окремі прокламації, а Комітет 45-ти етнічних груп вітав її бенкетом. Місцеві українські жіночі організації влаштували теж окреме велике свято.

Промови Марусі Бек є на сторінках "Конгресового Протоколу" США, американські реєстри видатних постатей — "Гу із Гу оф Амерікен Вімен" і "Гу із Гу ін ди Мидвест" — мають її прізвище у своїх списках.

Громадська праця на українському полі: студенткою заложила при університеті в Піттсбургу українську студентську організацію, заснувала чотири українські вечірні школи, оркестри, танцювальні групи та ін. Була прелегенткою на першій Конвенції Союзу Українок Америки 1932 р. Видавала 1933-34 рр. перший в Америці український жіночий журнал "Жіночий Світ", була управителькою українського павільйону на світовій виставці в Чикаго 1933 р.

У Дітройті була співредактором тижневика "Українська Зоря", вчителювала в українській школі в Дірборні, зорганізувала 26-ий Відділ СУА, була першою секретаркою Окружної Управи (тоді Філії) в Дітройті. Постійно підтримувала українські культурні, молодечі організації та школи. 1959 р. заложила і утримує Фундацію Літературного Конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек. В 1973 р. стала заступником голови Виконного Органу та керівником Ресорту Зовнішніх Інформацій Української Національної Ради.

Наталія Чапленко
"Українка в Світі", ч. 2, 1974

Д-р Маруся Бек була гостем ХХІІІ Конвенції Союзу Українок Америки, яка постановила надати їй Почесне членство СУА.

ХХІІІ Конвенція СУА.

ЛІДІЯ КОЛТУНЮК-ДЯЧЕНКО

Народилася у Львові в родині Ярослава і Марії з Дзеровичів Колтунюків. До народної школи ходила до "школи вправ", учителькою якої була Варвара Літинська. Опісля — до гімназії Сестер Василіянок у Львові, яку закінчила. Хочу згадати кількох моїх учителів, а саме: д-р Олену Степанів-Дашкевич, яка вчила географію й історію України і всесвітню історію, письменника д-ра Василя Щурата — вчив українську мову і був директором гімназії, мати Софронія і мати Северина, д-р Василь Лев — польську мову, отець д-р Лаба і отець д-р Лужницький — релігію і багато інших. Ті професори зформували мій характер і навчили любити рідний край. По maturі мій батько вислав мене на однорічні курси домашнього господарства до Мюнхену до школи Принцесин Арнульф.

Повернувшись до Львова, я записалася до Львівської політехніки, на відділ агрономії, яку закінчила перед Другою світовою війною. Тоді почала працювати над докторською дисертацією, а також працювала у "Сільському Господарі" референткою. Перед від'їздом на першу еміграцію до Кракова проф. д-р Шумовський запропонував мені асистентуру у Львівській політехніці. Можна дуже багато писати про часи першої окупації більшовиками Західньої України, часи німецької окупації Польщі і про мою поїздку в Україну. Це були надзвичайно бурхливі і небезпечні часи і тоді я навіть не припускала, що ходжу поряд зі смертю. В той час я вийшла заміж за Юрія Дяченка, який боровся за Україну в УПА на Волині під проводом командира Боровця. На жаль, моє подружжя життя не було довгим, бо в 1945 році, будучи на австрійсько-сербському фронті, чоловік пропав безвісти. З цього подружжя народилося двоє гарних діточок — Петро і Зоряна, з якими я переїхала до Німеччини, де ми перебували в таборі переселенців у Берхтенгадені, звідки переїхали в 1949 р. до США, до Філадельфії. Тут я працювала у фірмі, що виробляла сигари "Ель Продукто", а опісля 21 рік у фірмі Вестінггауз Електрик Корпорейшен в інженерному

бюрі. Мушу згадати інж. Лева Яцкевича, який працював у Вестінггаузі і допомагав багатьом українським інженерам.

Моя громадська праця починається тоді, коли, будучи ще в гімназії, я вступила до Пласту, опісля, була активною у студентських організаціях і в спорті, де була змагункою. По приїзді до табору в Берхтенгаден, коли зорганізовано ОУЖ Німеччини, стала головою цього Відділу, що налічував 300 членок. В Америці включилася в працю у Товаристві Українських Інженерів і Союзу Українок Америки. В тих двох організаціях я є членкою вже понад 40 років. Також беру участь в українському громадському житті Філадельфії.

За тих 40 років я була декілька разів головою 20-го Відділу СУА займала різні позиції у Відділі, була два рази головою Окружної Управи. За мою працю я дістала від Екзекутиви Почесну грамоту за віддану і жертвенну працю для добра СУА. Тепер я є першою заступницею голови Контрольної комісії СУА та культурно-освітньою референткою Відділу.

Лідія Дяченко

XXIII Конвенція СУА.

ІРЕНА ЛЕВИЦЬКА

Ірена Левицька (з Пасічинських) народилася 1910 року в Галичині. Перші роки життя провела у Перемишлі, де її батько о. Теодор був священником української католицької катедри.

Після вибуху Першої світової війни батько став військовим капеляном, і родина переїхала до Нагачева, до діда — о. Михайла Кручковського.

Закінчивши чотири класи жіночої гімназії у Перемишлі, Ірена перейшла до вчительської семінарії там же, яку закінчила у 1929 році. Працювала вчителькою на Брідщині, у Корсові, в Дуб'ї. Але згодом поляки звільнили її з праці, і вона повернулася до Нагачева, а відтак переїхала до Яворова, де вийшла заміж за Романа Левицького, вчителя "Рідної Школи". Там прийшла на світ доня Неля.

У 1933 році Ірена Левицька вступила до Союзу Українок. У наступному році її вибрали делегаткою жіночого конгресу, однак їй не судилося бути на ньому.

У 1937 році молоде подружжя переїхало до Самбора. Чоловік вчителював у гімназії "Рідної Школи", а Ірена — в народній школі. Незабаром їй передали управу школи.

Початок Другої світової війни змусив подружжя Левицьких виїхати на Захід. На деякий час затрималися у Кракові, а потім переїхали до Криниці. Там Ірена відкрила українську школу і була в ній директоркою. Крім того, організувала Жіноче Об'єднання, яке мало ту саму мету, що і Союз Українок. У Криниці народився син Зорян.

У серпні 1944 року виїхали до Братіслави, Словаччина. Кінець війни застав Левицьких у Німеччині, звідки згодом вони дісталися до Америки і поселилися в Елизабеті, Нью-Джерсі. Тут в 1950 році Ірена вступила в Союз Українок Америки і стала членкою 24-го Відділу. У наступному році ввійшла до управи, в якій є донині. Займала різні пости, часто й два, а тепер — три. Дев'ять років була головою Відділу, 13 — секретаркою, 17 — культосвітньою референткою, два — референткою суспільної опіки, чотири роки входила до Контрольної комісії.

У 1952 році Відділ відзначав своє 20-річчя. Ірена виголосила слово про його працю. Була дуже задоволена, бо тоді, на ювілей, пощастило їй зустрітися і познайомитися з Оленою Лотоцькою. Як виявилось у розмові, О. Лотоцька пам'ятала її маленькою дівчинкою, коли вона ще вчилася у жіночій гімназії в Перемишлі.

Коли Ірена вступила до 24-го Відділу — була в ньому наймолодшою членкою, нині — найстарша. Багато зробила вона за ці 42 роки для Відділу та й взагалі для СУА.

27 років, від 1962 до 1988, І. Левицька працю-

вала в Окружній управі СУА, в Нью-Джерсі, два роки (1966-1968) була головою Округу. Всі пляни пощастило виконати. У 1966 році закладено три садочки: в Ньюарку, Пассейку і Елизабеті. У 1967 році вклала багато старань для створення п'ятьох нових відділів СУА: 92-го в Менвиллі, 32-го в Ірвінгтоні, 45-го в Елизабеті, 95-го в Бейоні і 100-го в Картереті. Однак довго залишатися головою Округу не могла, бо в 1968 році ввійшла до Головної Управи СУА.

В організаційній ділянці І. Левицька зробила для Округу дуже багато. Щороку їздила до Філядельфії на наради Головної Управи, відвідувала відділи з нагоди загальних зборів та різних імпрез. За її головування Округа влаштувала показ народної ноші, літературний вечір, відзначила 50-ту річницю проголошення незалежності України, провела кілька конференцій.

Будучи організаційною референткою Головної Управи СУА (1968-1971), Ірена Левицька надрукувала в "Нашому Житті" і "Свободі" кілька цікавих статей на організаційні теми з закликком до жіноцтва ставати членками Союзу Українок Америки.

Присвячуючи багато праці СУА, Ірена Левицька не забувала і про працю в інших українських організаціях. У 1956 році, наприклад, вона заклала пластову станицю в Елизабеті, а в 1957 році — в Нью-Брансвіку. Весь час була у пластовій старшині, за що одержала відзнаку — св. Юрія у сріблі і ступінь керівництва. Заложила в Елизабеті Пластприят, школу українознавства, в якій деякий час вчителювала. Від 1950 року є членкою управи Товариства "Самопоміч" та дирекції кредитівки, секретаркою 133-го Відділу "Провидіння". З рамени СУА чи Пласту проводила багато збірок на різні цілі.

У 1981 році, з нагоди 20-ліття праці, Округа СУА нагородила Ірену Левицьку почесним членством.

І.П.

АНАСТАСІЯ СМЕРЕЧИНСЬКА

Моїм родинним місцем було містечко Маріямпіль біля Галича Станиславівської області (нині Івано-Франківська). Початкову школу я закінчила в селі Липиця Горішня (тепер Верхня) Рогатинського району, неповносередню — в Коломиї, у школі ім. св. Ольги. Середню школу, щоб здобути педагогічну освіту, закінчила в Станиславові, вчилася у приватній вчительській семінарії СС. Василіянок, пізніше заочно в учительському інституті, в часи першої радянської окупації, і у Вищій школі жіночих звань, теж у Станиславові, під час німецької окупації. Отже всю освіту здобувала під час чотирьох політичних режимів.

Перші кроки моєї педагогічної праці були в дитячому дошкільці при школі вправ учительської семінарії СС. Василіянок у Станиславові, а також у літньому дитячому садочку під зарядом Т-ва "Прогрес" в родинному Маріямполі. Під час радянської окупації я вчила в неповносередній школі в с. Липиця Горішня один рік, а після того була директором неповносередньої школи в с. Липиця Нижня. Під час німецької окупації працювала у Вищій школі жіночих звань у Станиславові та в Дрогобичі — аж до капітуляції Німеччини.

В наслідок воєнних дій я опинилася в Німеччині в українському переселенчому таборі в Регенсбурзі, де й вчила в українській народній школі від першої до четвертої класи. У тому ж таборі я включилася в роботу Українського Жіночого Об'єднання та Пласту, почавши від сестрички новацьких роїв, до гніздової, кошової і паланкової. Викладала на курсах для провідників новацьких роїв, проводила новацькі табори.

До Америки прибула в 1949 р. і зразу разом з іншими визначними громадянами-переселенцями включилася в організування українського культурного життя. На самому початку зорганізували українську суботню школу, в якій я вчила від першої до одинадцятої класи. Була в школі виховником і предметним учителем. Потім був організований Пласт у Рочестері, Н.-Й. В Пласті я працювала сестричкою в новацтві, гніздовою новачок. Вліті провадила новацькі табори на Новому Соколі біля Баффало.

Незабаром після зорганізування Пласту почало організовуватися українське жіноцтво в Рочестері, і я стала однією з членок організаційного комітету 47-го Відділу Союзу Українок Америки в Рочестері, однією з 58-ох членок-основниць, які на загальних зборах вибрали мене першою головою Відділу. Ці збори вшанувала своєю присутністю голова СУА Олена Лотоцька. Впродовж 47 років існування нашого Відділу я брала участь в різних ділянках його праці. Однак мене манила праця з дітьми і молоддю. Крім того, що вчила у "Рідній Школі" і була активною в Пласті, я з великою охотою і приємністю зайняла пост учительки світлички, яку зорганізував наш Відділ. Праця з дітьми — це був мій світ, це була моя мрія від ранніх дитячих років. Під час праці у світличці я вишколила дві вчительки, одна із них ще провадить цю світличку, яка тепер є під опікою 120-го Відділу СУА. На доручення Головної Управи їздила до інших осередків, як Баффало, Дітройт, Ньюарк і Вашингтон, де мала для батьків і вчительок доповіді про ролі вчительки у світличках. Опрацювала серію плянів зайнят у світличці протягом цілого року, на кожен пору року: весну, літо, осінь і зиму, відповідно до ілюстрацій, виданих в Америці, лекції на теми: "Тарас Шевченко", "Леся Українка", "Різдво", "Великдень", "Квітна Неділя", "Мамин День". Опрацювала техніку роблення прикрас на ялинку, які колись навчилася робити в Коломийській школі. Ці книжечки Головна Управа видала друком, я отримала дуже гарні рецензії на них. Останнім часом допомагала в оцінці дитячих книжечок з України. Рівночасно я рекомендувала вживання книжечки в "Рідній Школі", пам'ятаючи, що тутешні діти виростають в інших обставинах, тому користати з них можуть в різних класах, відповідно до збільшення знання української мови.

Багато всього я робила в рамках 47-го Відділу СУА: підготовляла дитячі імпрези, головні вечори казок, дитячих забав, вчила на курсах вишивання і ще досі вчу на курсах української мови для дорослих, тут народжених.

З гордості, що я належу до українського народу, старалася використати всі нагоди, щоб поширити знання про Україну серед американського населення,

ІРИНА ЧАЙКІВСЬКА

Радію, що наділили мене почесним членством Союзу Українок Америки. Радію ще більше тим, що на це високе відзначення заслужила своєю кропіткою працею над виданням шістьох конвенційних пам'яткових книжок.

Першою була книжка на XVIII Конвенцію СУА 1978 року. Була я тоді пресою референткою в Окружній Управі Округу Нью-Джерзі.

головно в школі. Після отримання американського громадянства я могла підвищити свої педагогічні студії і отримати дипломи бакалавра та магістра педагогіки. Це дало мені можливість вчити в американській школі. Тут протягом 20 років я вчила дітей і вчительок вишивати. Усі декорації в класі були в українському стилі. Вчила дітей українських танків, з якими вони виступали на телевізії, українських коляд, демонструвала різдвяні звичаї, влаштовувала виставки вишивок і писанок.

Це й усе, що я робила для Союзу Українок в Рочестері, для української громади, для нашої дітвори й молоді та для творчого українського люду.

Мгр Анастасія М. Смеречинська

Видаючи книжку XIX Конвенції СУА (1981), виконувала в Головній Управі працю протоколярної секретарки. В 1984 р. (XX Конвенція) була пресою референткою Головної Управи й головою Округу Нью-Джерзі. В 1987 р. була покликана до видавничої праці як голова видавничої комісії XXI конвенційної книжки. До 1993 р. — протоколярною секретаркою Головної Управи СУА.

По XX Конвенції, коли пост редактора "Нашого Життя" не був зайнятий, з моєї ініціативи продовжено видавати журнал до часу віднайдення нового редактора. Вийшло тоді чотири числа: липень-серпень, вересень-жовтень, листопад і грудень 1984 року.

До Союзу Українок Америки я вступила по приїзді до Америки в 1951 р. — до 57-го Відділу в Ютиці, Н.-Й. В 1955 р. моя родина переїхала в Кліфтон, Н.-Дж. В 1957 р. я вступила до 70-го Відділу в Пласейку, активного донині. Одну каденцію була головою Відділу і далі беру участь у його діяльності.

До праці у виданні конвенційних книжок я підходила з настановою, що зібрана праця усіх відділів, усіх членів проводу — є потрібна й корисна для історії організації СУА.

Дивлячись багато-багато років назад, усвідомлюю, що моє зацікавлення громадською працею і переконання про внутрішню потребу праці для української справи, набула я в тайному Пласті. Із відновою Пласту я працювала виховницею — у пластових таборах і зустрічах в Європі й США. Донині належу до сеньйорського куреня.

Я і мій чоловік Богдан маємо дві доні, які працюють професійно. Маємо одну внучку, яка по вакаціях іде до "гайскул", і двох онуків — учнів народної школи. Завжди цікавимося долею й культурою України й діаспори.

Народилася я у Львові, закінчила університет. В Америці набралася життєвого досвіду, і стараюся усі свої знання передати — колись дітям, тепер онукам і використати на добро свого українського довілля.

Ірина Чайківська

ПОДЯКА

Почуваюся до милого обов'язку скласти щирю подяку за врочисте й незвичайно зворушливе проголошення мого почесного членства в Союзі Українок Америки.

Бажаю всім громадським робітницям, що працюють по своїй змозі та вмілостях, дожити до таких щасливих хвилин, які я прожила.

З товариським привітом

мгр Анастасія М. Смеречинська,
членка 47-го Відділу СУА, Рочестер, Н.-Й.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ВІТАЄМО ВІДДІЛИ ІЗ ЮВІЛЕЯМИ!

5-ий Відділ СУА, Дітройт, Міш. — 60-ліття;
UNWLA Br. 52, Philadelphia, Pa — 56th Anniversary;
97-ий Відділ СУА, Баффало, Н.-Й. — 25-ліття;
99-ий Відділ СУА, Вотервліт, Н.-Й. — 25-ліття

Річні наради Головної Управи СУА відбудуться 16 — 17 жовтня ц. р. в готелі Марріотт, Ньюарк, Н.-Дж.

Три Округи Союзу Українок Америки святкуватимуть у жовтні ц. р. 50-літній ювілей журналу "Наше Життя": Округа Філадельфія — 23 жовтня, Округа Нью-Джерсі — 24 жовтня, Округа Чикаго — 30 жовтня.

Голова СУА Анна Кравчук репрезентувала Союз Українок Америки на міжнародній конференції "Українка і демократія", що відбулася 7 — 11 липня ц. р. в Києві заходом Всеукраїнської жіночої організації Союзу Українок та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. В конференції взяли участь з рамени

СУА Наталія Даниленко, Олена Процюк та Ірина Руснак.

Заступниця голови СУА д-р Марта Богачевська-Хом'як брала участь у конференції "Жінка в державотворенні", що відбулася в Києві 28 — 30 травня заходом Міжнародної Організації Жіноча Громада.

Ірина Куровицька була учасницею нарад у Даллесі, Тексас, в конференції Міжнародних Федерацій Жіночих Клубів.

Стипендійна акція СУА просить ласкаво добродіїв, які мають або бажають мати стипендіатів у Польщі, Хорватії, Румунії, Італії, Україні та інших європейських країнах, оплатити стипендії до кінця вересня, бо шкільний рік в Європі починається у вересні — жовтні. Оплата, як завжди, — на руки стипендійних референток відділів або безпосередньо до стипендійного бюро СУА (адреса стипендійного бюро — на 2 стор. обкладинки).

13 лютого Президент України Леонід Кравчук видав УКАЗ про ЗАХОДИ У ЗВ'ЯЗКУ З 60-ми РОКОВИНАМИ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ. Вирішено провести у вересні 1993 року ДНІ СКОРБОТИ І ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ У 1932 — 1933 РОКАХ.

Д-р МАРТА БОГАЧЕВСЬКА

БУЙНЕ ЛІТО УКРАЇНИ

Про природу України пишуть всі — поети, прозаїки, мешканці України і принагідні відвідувачі. Статті про політичний, економічний чи суспільний стан на Україні часто-густо починаються з опису якогось мальовничого явища природи. Сам Київ оточений величним чересом лісів, оздоблених смарагдовою папороттю що от-от завітне, повний маєстатичних парків, що могли б бути лісами-заповідниками, а острови в центрі міста — неоціненний, хоч і в значній мірі запущений, скарб, що страдає чорнобильською плісняватою зеленню.

Але є ще тирса у степах, пахощі карпатських левад раннім літом, навіть чар того ж занечищеного Полісся — з зелених радіаційних вод встає новий перелесник. Недаром державне телерадіо і українське телебачення репортажі передають співучим голосом з романтичним забарвленням.

Останнім часом у Києві така розкішна погода, що хочеться забути про економічну скруту, загрозу суспільній злагоді і провокаційні дії сусіда з півночі. Скандинавські прозорі ранки у дзеркальному плесі Дніпра, дзвінкі дні соняшного меду, що розпливається у пралісно-тінистих каштанах, липах, грайливо відбиваючись у гронах горобини. Зрушений екологічний балянс тут маскує свої симптоми відкритою

усмішкою і пташиним співом.

Базари, на яких за п'ятнадцять хвилин я видам місячну платню повного університетського професора, горять черешневим вогнем, вишневим полум'ям, малиновим багаттям. Ще де-не-де жевріють полуниці, навіть сунічки ("беріть, хазяєчко, сама збирала ген аж біля Полтави"); з'явилися персики, бросквини, ранні сливи, імпорتنі дині. Пишні квіти на високих стручках закривають вид на м'ясива. Я забуваю про телячі голови, про цілі поросята і про шалено дорогі копчені кури, і пливу красою приемних плодів цієї природи.

І починаю думати руслами першого каналу Українського телебачення. Буйна ж ти, природо України, і можна про тебе говорити словами пісні, що мало не стала американським гімном, — прекрасна ти небозводом і маєстатом твоїх ланів. Правда, історик у мені зразу ж підсуває лемент літописця, що ладу у краю немає, а хазяєчка у мені починає бурчати проти податкової системи та браку правдивих реформ, але я думаю сьогодні про гарне, я зливаюся з природою, з її описами в літературі, з її символікою у пісні.

Ах так — багряні маки, сині волошки, струнка мальви, плідні соняшники, червона калино, струнка тополе! Ще тирса, верба, полин, трави — скільки

24-ИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО ІМ. МАРУСИ БЕК

Проголошуємо 24-ий літературний конкурс для дітей та студентської молоді.
Тема конкурсу: "Голод в Україні (1932-1933 рр.) моїми очима".

Вікові групи учасників конкурсу:

- 7 — 11 років
- 12 — 14 років
- 15 — 18 років
- 19 — 23 роки.

Термін конкурсу до **31 грудня 1993 року**.

Конкурсні праці під псевдонімом пересилати на подану нижче адресу, а в закритому конверті подати справжнє прізвище автора.

Жюрі 24-го Конкурсу СФУЖО:

д-р О. Копач   Л. Храплива-Щур   Я. Зорич

Адреса: World Federation of Ukrainian Women's Organizations
2336 Bloor St. West, Box 84578
Toronto, ON M6S 1T0 Canada

надумалась, скільки наспівалась, скільки начиталась
я про вас, що майже надихані ви людськими душами,
що от-от заговорите квіттю папороті, ляснете Іллі-
Перунові святоіванськими батіжками по зоряно-сто-
кратковому небі! Ну, от-от заплачу зозулею, бо
словейчиного голосу у мене немає.

Натомість — жахаюсь!!! Вся квітна символіка,
вся пишна фльора не надто довго тривала. Навіть
тополя, і та живе коротко в лісному ліченні років.
Пишні квіти радше бадильоваті, і плід соняха не
перетворюється у золото жнив. Ягоди — американ-
ськими мірками смішно дешеві (малина менше
доляра за кілограм) — погниють, бо немає цукру на
конфітури, і немає заводів морозити чи варити їх.
Калина в'яне, а з квіту тополь ішов такий пил, що пів
Киева забуло навіть про радіацію, захворівши на
тополину алергію. В паніці думаю — чи тут також
символіка? Чи це тимчасовий феномен, це буйне
відродження держави?

Піднімаюся окружною дорогою до Софії — мое
пристанище в годинах смутку. Хочу мати привід
зануритися у суету сует Київської Руси і козацької
слави на Михайлівській площі, глипнувши на арку
"ярма" єднання України з Росією за Хмельницького.
Дивлюсь на біле кружальце колишнього музею Ле-
ніна, а над ним відновлені бані католицького поль-
ського костьолу св. Олександра. Яке нашарування
історії, які різні історичні зазіхання на цю буйну,
родючу, плідну землю, на її працюючих людей.

Невже ж це буйне українське літо знову приречене
на сіру осінь і заковану зиму? Невже ж цей край
приречений тільки до романтики дум та до френе-
тичного гопака? Невже ця селянка вовіки збиратиме
сунічки, щоб носити їх на спині на базар? Мене
минають у шовк зодягнені ситі хлопці на блискучих
нових імпортних автах. Їм доля Софії і селянки біля
Софіївки байдужа. Невже вони не розуміють, що
країна не розбагатіє без добробуту тих селян?

Дивлюсь на Оранту. Антропологи припускають,
що вона відтворює старинний символ дерева життя,
піднесені руки — це гілки. Спотворену версію ви-
шивки продають на Андріївському узвозі, біля шаш-
ликів. Але знаходиться вона у старих рушниках,
люб'язно відтворених новими мисткинями.

У старих мурах Софії, відмежована від буйного
крутежу київських дерев, до мене повертається хо-
лодний розум. Може таки правдивий символ України
це дерево життя — стабільне, сильне, певне себе, а
не її вибуяна пишна природа?

Час додому. Починаю колупатися у мітах, до-
шукуватися символів, мріяти. Мрій в Україні досить, і
досить цій країні мрій. Поетичними мріями я тут
нікому нічого не поможу. Треба додому, де буйна
природа у шорах модерного світу, і де не треба
консервувати своїх власних ягід. Правда, їх у мене
немає, а малина у США дуже дорога. Дай Боже, щоб
вона подорожчала і в Україні. І дай Боже, щоб добро-
бут природи України поширився на її населення.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

VOL. L

SEPTEMBER 1993

Editor: Marta Baczynsky

STATE OF NEW JERSEY
OFFICE OF THE GOVERNOR
TRENTON
08625

JIM FLORIO
GOVERNOR

Ms. Anna Krawczuk
18 Telegraph Hill Road
Holmdel, New Jersey 07733

June 11, 1993

Dear Ms. Krawczuk:

On behalf of the State of New Jersey, I am delighted to extend warm greetings and congratulations on your election victory as the new president of the Ukrainian National Women's League of America. I know you will continue to lead the organization with the same commitment and dedication as those who have preceded you for the past 68 years.

I would also like to commend the Ukrainian National Women's League of America for the many fine contributions they have made in this country, especially in New Jersey. In raising funds for your fellow citizens and numerous worthy charities, your organization acts as an inspiration for other organizations to do the same. The members of the UNWLA should take great pride in their outstanding accomplishments. Their dedication and hard work merit our deepest thanks and praise.

Again, please accept my congratulations and best wishes for continued success in the future.

Very truly yours,

A handwritten signature in black ink that reads "J. Florio".

JIM FLORIO
Governor

UNWLA's XXIIIRD CONVENTION — LOOKING TOWARD THE FUTURE

*Anna Krawczuk,
Newly elected
President of UNWLA.*

*The Presidium of the XXIII Convention. Seated
fr. l. Chair, Maria Kondrat, Oksana Bryzhun
Sokolyk, President of the WFUWO, Atena Pash-*

*ko, President of Soyuz Ukrainok of Ukraine,
Maria Navarynsky and Myroslava Tershakivec
—secretaries of the Convention.*

With the past a matter of record and the future laced with challenges and hopes, UNWLA's XXIIIrd Convention was called to order on May 28, 1993 to deal with the present — to elect new leadership, reaffirm the validity of its current program and set a course for the organization's activities for the next term of office. 142 delegates, representing 105 branches of UNWLA gathered at the Newark Airport Marriott Hotel in New Jersey, where for three days they concerned themselves with matters of their organization, which due to unprecedented historical events in Ukraine, encountered new duties and responsibilities.

The hosts of the Convention were members of the New Jersey Regional Council. Luba Siryj-Robinson as president of the Convention Committee officiated at various formal occasions during the proceedings.

The delegates elected Maria Kondrat to chair the three-day event, with Marta Terlecky and Barbara Bachynsky as vice-chairs and Maria Navarynsky and Myroslava Tershakivec as secretaries.

Oksana Bryzhun Sokolyk, president of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, Atena Pashko, president of the Ukrainian National Women's League of Ukraine and Maria Turchyn, who heads the organization in Ivano-Frankivske in Ukraine, were honored guests present during the entire Convention program.

The opening ceremonies of the UNWLA Convention are a time-honored tradition. Most impressive and moving was the procession of the members of the National Board, followed by the presidents of regional councils and honorary presidents of UNWLA Lidia Burachynsky and Iwanna Rozankowsky. The "Tree of Life" was lit by Maria Savchak, the president of UNWLA, as well as by the presidents of the Regional Councils and a representative of branches-at-large. The National Board's recording secretary, Maria Tomorug, read the official

prayer of the organization. American and Ukrainian national anthems and the anthem of UNWLA were sung.

Maria Savchak, president of UNWLA addressed the Convention assembly. She spoke about UNWLA's achievements during her last term of office. In her capacity as the representative of UNWLA, M. Savchak had numerous opportunities to attend official state events and ceremonies in Ukraine and in the United States in conjunction with Ukraine's independence, the visit of President Leonid Kravchuk to the United States and the opening of Ukraine's embassy in Washington, D.C.

The major assignment of the delegates at the Convention was to elect a new slate of officers to its National Board, which is the organization's legislative body. Through its duties and powers the National Board carries out "all business in compliance with the resolutions of the Convention for the need and interest of the organization." (UNWLA By-Laws).

Anna Krawczuk was elected president of UNWLA. She succeeded Maria Savchak, who held the office for the past six years. A. Krawczuk is a member of Branch 86 in New Jersey. A "Soyuzianka" for the past thirty years, she is well known to anyone who is familiar with UNWLA's Scholarship/Student Sponsorship Program, which she has very successfully managed since 1984. A wife, a mother, and a business woman, A. Krawczuk also has the experience of having served in the United States Women's Army Corps. A complete list of newly elected members to the National Board appeared in the June 1993 issue of OUR LIFE.

Panel presentations and discussions were an important part of the Convention. Various topics of significance and interest to the organization and its members were dealt with. These panels were prepared by members and chairs of the National Board, with the support of invited guest speakers.

The XXIII Convention of the UNWLA — the delegates, friends, honored guests, and the events — as seen through the eye of the camera.

The panels were as follows:

The Membership panel was organized by Olha Hnateyko, Membership Chair. Her guest speakers included Daria Horodysky, Branch 12, Marianne Zayac, Branch 95, and Roksolana Luciwi, Branch 88. Various aspects of membership were discussed, such as membership recruitment, young women in the UNWLA, and the impact UNWLA members can have on their community.

The Social Welfare panel was presented by the Social Welfare Chair Lidia Czernyk. The two guest speakers were Dr. Chrystyna Slywotzky and Dr. Ihor Savchuk. The topic of discussion was UNWLA's program of aid to Ukraine's victims of Chornobil, specifically the installation of an MRI machine in the Lviv hospital for children. The problems of the elderly in the United States were also discussed in an essay written by Marta Babak.

The Education panel, organized by Chair Olga Trytyak, featured guest speakers, teachers Oksana Kujbida-Stanko, Dr. Oka Hrycak and Irene Demkiw. They addressed the various aspects of early education and where children of Ukrainian descent can learn about their heritage. Irene Demkiw described a program implemented in her school called "Kids to Kids International."

The Public Relations panel This panel was organized by Lidia Bilous, Member-at-large on the National Board. Dr. Martha Bohachevsky-Chomiak, the Public Relations Chair addressed the delegates in writing from Ukraine, where she teaches at the Kyiv University. She pointed out the necessity for UNWLA to participate in American and international organizations and for members to become active in the political life of their communities.

The Culture panel, organized by Culture Chair Lidia Hladky, presented Dr. Laryssa Onyshkevych, Dr. Anna Procyk and Prof. Anatolij Pohribny. The panel discussed various problematic questions concerning the cultural aspect of the Ukrainian identity in the world today. An essay by Dr. Myroslava Znayenko who was not present, was also read.

The Financial panel was presented by UNWLA's financial secretary, Marta Danyluk. Her two guest speakers were Barbara Bachynsky and UNWLA's treasurer Roma Shuhan. The topics discussed were: the necessity of having a solid financial base for the organization, strong fundraising efforts to augment this base, the importance of organizational funds and how to help them grow.

The Press panel was organized by Christine Narocky, UNWLA's Press Chair. She was joined by Dr. Adrian Karatnycky who spoke about foreign press on Ukrainian soil, and Olha Rudensky who detailed the history of OUR LIFE magazine. A brief essay about Ukrainian American women journalists in Ukraine written by Marta Kolomyets, who is presently on assignment in Ukraine, was also read.

The Art and Museum panel was prepared by Art and Museum Chair Irene Russnak. Luba Firchuk as well as the chair of the Ukrainian Museum Building Fundraising Committee, Anna Alyskewycz, spoke about the Museum's new building project and the need for funds. Rising to the occasion, several delegates offered donations and within minutes \$9,000 was raised. Lubow Wolynetz, curator of the folk art collection at the Museum spoke about the importance of preserving traditional folk garments.

The Scholarship panel was organized by Anna Krawczuk, Chair of the UNWLA Scholarship/Student Sponsorship Program. Her guest list included scholar Nadia Kerecuk who spoke about the importance of propagating Ukrainian studies on the international arena and Olga Korczagin, who described the role Ukrainian boarding schools have played in Brazil in educating Ukrainian children. Both speakers are former UNWLA scholarship recipients. In 1992 UNWLA's Scholarship Program celebrated twenty-five years of helping hundreds of students in South America, Europe and the United States obtain educational opportunities.

As part of the Saturday luncheon delegates had the opportunity to hear an address by the president of Soyuz Ukrainok of Ukraine, Atena Pashko. She spoke about her organization's reactivation and growth, described the work in progress and the anticipated aims and goals. Later in the program delegates were treated to a children's fashion show moderated by Oksana Korduba.

Following the luncheon seventy-three branches received commendations for work well done. The certificates of merit were presented on the basis of 100 percent compliance with specific regulations of the organization or for a particular praiseworthy deed.

The Convention's elegant banquet was held on Sunday, May 31. Its guest list was headed by Bishop Basil Losten and included Ambassador Victor Batiuk, Ukraine's Consul General in New York Victor Kryzhanivsky and Dr. Zenoviy Kryvoruchko, commissioner of the Lviv Regional Ministry of Health, among others. Numerous distinguished representatives of various Ukrainian American organizations were also present.

Five members of UNWLA were honored at the banquet for outstanding achievements and service to the organization. Honorary memberships were conferred upon Dr. Mary Beck, Lidia Diachenko, Irene Lewycky,

Anastasia Smerechynsky, Iryna Czaikowsky and the outgoing president Maria Savchak.

The delegates at the Convention passed resolutions (OUR LIFE, July/August 1993) which will guide the organization in its work for the next several years. Much emphasis was placed on UNWLA's relationship with Ukraine, particularly on the aid so desperately needed there. However, it was stressed that the aid must be centralized and directed to where it does the most good. Organizational problems were high on the agenda and membership recruitment was on the priority list. Also important was the strengthening of the organization's infrastructure and the development and support of internal programs such as representation.

During the Convention proceedings it was announced that Iryna Kurowyckyj, member-at-large on the National Board, was elected president of the National Council of Women of the United States. This is the first time that a Ukrainian woman has assumed this office of the more than 100-year old organization.

A politically oriented panel, held on Friday, May 28, served as a pre-convention kick-off. Organized and chaired by Iryna Kurowyckyj, it featured three guest speakers: Viktor Batiuk, Ukraine's ambassador to the United Nations, David M. Hatcher, of the U.S. State Department and Robert McConnell of the U.S.-Ukraine Foundation.

The convention is UNWLA's most important institution. The By-Laws of the organization have given the convention the highest legislative powers. It also serves as a vehicle through which the voice of the constituency, represented by each delegate, can be heard in an open forum, commenting, debating and voting on the agenda and policies of the organization. Leaders are elected and honors and commendations are bestowed.

The convention is most important to members of the organization. To those who attend the convention as delegates, it means a responsibility to represent the branch with dignity and wisdom. To non-delegates it is a chance to see their large organization in action — to witness its traditional ceremonies, hear interesting panel discussions, observe the elections and the transfer of power.

But for everyone — delegate, non-delegate and guest alike, the convention offers a wonderful opportunity to be in touch with people, to see old friends and make new ones. Our organization is rich in members who hail from every part of this majestic land which the convention reduces to parameters of a single hotel. From the west and east coast, from the north and south, people came to the convention where they met and talked, laughed, remembered, exchanged photographs, and some tears were shed.

"See you at the next convention," was the favorite phrase at the closing of this great event.

In photo: Andrew Colteaux in front, Olia Radchuk, Ian Wen and Richarda Abrams performing excerpts from Yeroshenko's "Land of Dreams".

Photo: Taja Salamacha

VIRLANA TKACZ

YARA ARTS GROUP'S BLIND SIGHT

I first heard of Vasyl Yeroshenko summer of 1988. We were in the Tokyo's National Modern Museum, which is dedicated to oil paintings, an art form introduced in Japan only in the last century. The portrait gallery contained a number of impressive studies of various Japanese individuals and one stunning Impressionist canvas of a young blond man who seemed to radiate light. As I approached the painting, I noticed that the man portrayed seemed blind. The tension between the light and the blindness gave the portrait a great sense of dynamic energy. I asked about the work and was told that this was one of the most famous paintings of the Taisho Period (1912-25). It was painted by Tsune Nakamura and had won several awards in Paris. It was a portrait of Vasyl Yeroshenko, a Ukrainian poet. I was sure I misheard something. I had studied Ukrainian literature, how was it I had never heard of this man? They must be mistaken. No, I was reassured, Vasyl Yeroshenko was a Ukrainian poet who lived in Japan during the Taisho Period.

My friend also told me that there was another portrait of Yeroshenko by Tsuruta Goro in one of the famous old restaurants in Shinjuku, which to this day serves borscht in his honor. We decided to go there for lunch. The borscht, indeed was excellent. The portrait of Yeroshenko by Goro is an interesting work, but it is more

contained, and does not convey the excitement of Tsune Nakamura's portrait. I learned that both paintings were painted at the same time.

I also learned that Yeroshenko was very involved in Esperanto, an artificial language created in the 19th century with the hope that it would become the international second language everyone would learn. A few days later, we were walking near Waseda University when I saw one of the few signs I could read in Tokyo. It said "Esperanto Club." We walked in. There were several people sitting in the club. I asked if any of them had ever heard of Vasyl Yeroshenko. "Yes, of course," someone answered. "He's a famous Ukrainian poet." I was shown an encyclopedia entry in Esperanto on Yeroshenko and also several books about him. I bought a biography in Japanese and an anthology of his stories printed on one side in Japanese and on the other in Esperanto. I came home and put these books on my shelf and forgot about them.

Then one day in January 1992 I had a dream about Yeroshenko's portrait. The Yara Arts Group, the theatre company I head, had just finished the last performances of our piece EXPLOSIONS and people were asking me what would be our next project. I told Wanda Phipps, who writes with me all of the scripts for Yara's projects, about my dream and what I could remember about

Yeroshenko. She was fascinated, so was everyone else who heard the story. But they would often ask me if I was making it up. I decided to read up on his life and I found that Yeroshenko's story was even more incredible than I had remembered.

Vasyl Yeroshenko was born in 1890 in the village of Obukhovka in the Belgorod region of Russia, just across the border from Kharkiv. His father was Ukrainian and worked on the estate of Count Orlov-Davidov. According to his sister Maria, Vasyl and the rest of the family considered themselves Ukrainian. When Vasyl was four years old he became ill, and went blind as a result. Later he would write: "I screamed and cried as I left the land of colors and sunlight." Then he remembered sitting in a corner for a long, long time. But eventually, the obviously brilliant child, with perfect pitch, learned to live without seeing his world. When he was nine, his landowner, who was on the board of the Moscow School for the Blind, sent Vasyl to be educated there. At the school, Yeroshenko learned to read Braille and discovered literature. He also sang in the children's choir and played the violin in the orchestra. He graduated from the school when he was 18 and started playing with the Orchestra for the Blind. One day after a performance he met Anna Sharapova, an eccentric relative of Tolstoy's, who urged him to pursue musical training at the Conservatory for the Blind near London. Anna was a fanatic Esperantist and inspired Yeroshenko to learn this language. She also arranged for her Esperanto friends to help him make his train connections across Europe. With their help, Yeroshenko traveled to London in 1912 and enrolled at the Royal Institute and Musical Academy for the Blind. Several months later, he was expelled from the school for riding a horse at night. The young man was very humiliated. He decided to go to Japan, where he had heard that the blind were respected. In the spring of 1914, Yeroshenko traveled by himself to Japan, taking the train across Siberia. He arrived at the home of Professor Nakamura, who headed the Esperanto Society of Tokyo. Yeroshenko lived in Japan from 1914-21, learned Japanese and within two years was publishing his own stories in Japanese. He became friends with a number of fascinating people, including Akita Ujaku, a Japanese playwright who introduced him to the Japanese literary circles, and Kamichika Ichiko, one of the first Japanese female journalists. At the time Yeroshenko also traveled to Thailand, Burma and India. In the early 1920s he lived in Beijing staying for two years at the home of Lu Xun, China's most important writer of the 20th century. Lu Xun translated a number of Yeroshenko's stories into Chinese and that is how a lot of his work was preserved. Yeroshenko returned to Moscow in the late 1920s and was arrested several years later for contact with foreigners. He spent over twenty years in various labor camps and was released in 1952, only a few months before he died. After his death, the

authorities burned his manuscripts, which were written in Braille.

Yara Arts Group creates original theatre pieces by assembling fragments of literary texts, historical material, poetry and song. We create scenes in rehearsal using this material as our text. In our production of BLIND SIGHT we portray Yeroshenko's discovery as a child that he is blind. In the dark voices yell out the names of various ordinary objects that threaten the blind child. Yeroshenko learns to navigate in the dark by counting his steps. Then we stage his meeting with a blind bandura player who introduced him to music and inspired him to "see the world." We also present his meeting with Anna Sharapova and his trip to London.

Most of BLIND SIGHT, however, focuses on Yeroshenko's first encounters with various aspects of Japanese culture. We were fascinated with excerpts from Yeroshenko's diary in which he described his first days in Japan. Yeroshenko had to discover the physical aspects of Japanese culture without any visual cues and without yet speaking the language. His guide was the eight-year-old daughter of Professor Nakamura, Toshiko. We started working on this scene with Shigeko, one of the actors in our group who is Japanese. We decided that she would speak only Japanese in the scene and Andrew Colteaux, who played Yeroshenko, would speak only English. He would have to learn from her that the Japanese ate with sticks, took off their shoes before entering their homes and slept on grass mats. We improvised the scenes using a dialogue that was based on my own experiences in Japan when my guide to daily life was the five year old Yachan. The resulting scenes, were some of my favorite in the show.

Much of our information on Yeroshenko's life came from Japanese sources, which Watoku Ueno, Yara's set designer, would read to us translating as he went along. I also found some Ukrainian and Russian material on Yeroshenko and even met Alexander Kharkovsky who published a biography of Yeroshenko in Moscow in 1977. We also found fascinating information on Yeroshenko and his friends through the help of some wonderful librarians.

I wanted Yeroshenko's writings to be an integral part of our piece. We decided to use sections of Yeroshenko's autobiographical works "My School Days" and "Wise Man Time." We also staged his "Tale of the Paper Lantern", the first story he published in Japanese. A brief excerpt from his "Land of Dreams" became one of the key scenes in the production. Before we could even try any of the pieces in rehearsal, Wanda and I, of course, had to translate them into English. So our project also included a lot of translation work.

Yara productions have always included poetry and in BLIND SIGHT we used poems such as Pavlo Tychna's "She Glanced — Light" (Podyvylyas — iasno") to convey Yeroshenko's inner life. When we first started

working Ruslana Roscishewska would read these poems for us in Ukrainian, and Yara actors would answer her with our English translation. I also decided to include some of my favorite Japanese poetry by Yosano Akiko (1878-1942), Lady Horikawa (12th c.) and Lady Sono No Omi Ikuha (7th c.) We decided to use them both in the original Japanese and in an English translation and then interwove them with poems Wanda and I wrote. We used this collage of poetry to present the state of mind of Yeroshenko's friend Kamichika Ichiko, with whom he was in love.

In December of 1992 we presented our piece in a workshop production, a first sketch, at our La Mama workshop space. The audience reaction was very positive. I decided that we would take this piece to Kharkiv for the Berezil International Theatre Festival in March. I had also received an invitation to conduct workshops with students at the Karpenko-Kary Theatre Institute in Kiev. I decided to go to Kiev ahead of time with one of the actors, Andrew Colteaux, who played Yeroshenko. We would teach the classes at the Institute and at the same time rehearse our play with several Ukrainian actors in Kiev. We wanted to include them into our production of *BLIND SIGHT*, both in Ukraine and later at La Mama in New York.

We arrived in Kiev early in March. In order to introduce our work to the students, I presented a slide lecture on La Mama, where Yara is a resident theatre company, and La Mama's long-standing relationship to the East European Avant-Garde. Then we conducted a series of theatre workshops with the students on nonverbal communications in theatre, concentrating on transformations and games. We really enjoyed our work with the students and our late night sessions soon became a real event at the Institute. One evening I realized that we were working in the very same room that Les Kurbas had worked in the early 1920s.

As soon as we arrived I also started to assemble the Ukrainian cast and staff of *BLIND SIGHT*. We invited actors Olia Radchuk and Mykola Skharaban from Budmo Theatre Studio in Kiev to join the cast. Our staff was composed of: Attila Mohyl'ny, a poet who would create the Ukrainian text of the piece; Kateryna Slipchenko, the literary manager of the Lviv Young Theatre, who became the project's Ukrainian dramaturg; Ruslan Leonenko, a student at the Theatre Institute, who served as assistant director; and Julie-Ann Franko, an American teaching drama in Lviv, who became the assistant stage manager on the show. Together we developed the Ukrainian language aspect *BLIND SIGHT*. The daily rehearsals were separated into two sections. In the earlier part of the day I worked with the staff and the Ukrainian actors on the text. Later in the day, I worked with the actors on staging the show. We decided not to translate most of the English text, but to create parallel lines and characters in Ukrainian. Mykola helped to

Yara Arts Group in front of the Karpenko-Kary Theater Institute in Kiev.

develop the part of the bandura player who first introduced Yeroshenko to music and the idea that the blind can see the world. A 16th century song was included in this scene, while a pre-Christian song to the sun was added to the end. One of the highlights of the show became the bilingual performances of poems by Olia and Andrew, who had no language in common.

In the middle of March ten more members of Yara arrived in Kiev. These included five actors: Richarda Abrams, Jennifer Kato, Candace Dian Leverett, Shigeko and Ian Wen; the composer Vincent Katz, set & lights designer Watoku Ueno, sound designer Eugene Kuziw, the American dramaturg Wanda Phipps and the stage manager Nancy Kramer. The entire cast rehearsed the new version for several days in Kiev. The Ukrainian actors now had to blend into Yara's multilingual production which included scenes in English, Japanese and Esperanto. We decided to add Olia into the Japanese poetry scene. Olia spoke Attila's translations of the Japanese poems in Ukrainian, while three women performed in English and one in Japanese. The cooperation and the coordination between the women in this scene was truly amazing.

We also took some time off to see the sights of Kiev. Our Americans visited churches, artists studios and cafes with their new-found Ukrainian friends. Peter Bejger, one of the American journalists in Kiev threw a

wonderful welcoming party for Yara which was attended by a number of Ukrainian writers, actors and American Embassy staff.

Then the entire cast and staff of BLIND SIGHT of over 20 traveled to Kharkiv where we continued to rehearse at the Shevchenko National Theatre under the auspices of the Les Kurbas Theatre Center. Here, for instance, we developed the scene that would become the signature piece of the show — the staging of Yeroshenko's "The Land of Dreams." As Yeroshenko sat crushed after having to once again accept his blindness, a tiny window opened in the wall in back of him. In it an African and an Asian American actor who spoke English and a Ukrainian actress described his vision of Utopia. They urged him to fly off with them to this land of dreams, and Yeroshenko stretched his arms out like a soaring bird.

While in Kharkiv, we were invited to the Kotliarevsky Institute for the International Theatre Day to meet with the theatre students. After brief introductions, the students and actors asked each other many questions and a very interesting and lively discussion took place.

The Berezil International Theatre Festival opened in Kharkiv on March 31st. This was the first all-Ukrainian International Theatre Festival, and included the best of contemporary Ukrainian theatre, as well as innovative work of theatre artists from Brazil, Belarus, France, Israel, Latvia, Poland, Russia, Spain and the United States. Contemporary dramas, classical plays, experimental theatre pieces and puppet plays were presented. The program also included a number of conferences, master classes, workshops and lectures.

Yara performed on April 2nd and 3rd at Berezil Theatre of the Shevchenko National Theatre to an absolutely packed room. The Festival organized a special press conference for Yara and Ellen Stewart, the artistic director of La Mama where Yara is a resident company, one of the most highly honored women in American theatre. This was her second trip to Ukraine. She had been in Kiev with our show IN THE LIGHT in August of 1991 when the coup happened in Moscow. Now she came to Kharkiv to be with her "babies" and to see the Festival. She also talked about Les Kurbas and the importance of introducing his spirit of experimentation into the theatre in Ukraine today.

There was also a scholarly conference on Les Kurbas in Kharkiv in conjunction with the Festival. I presented a paper on Les Kurbas's production of JIMMIE HIGGINS. Reviewing the highlights of the Festival for HOLOS UKRAINY, Yuri Stanishevsky wrote:

La Mama, the American theatre from New York, generated an enormous amount of interest with its production of BLIND SIGHT, created by the gifted director Viriana Tkacz... The startling directorial concept of her improvised avant-garde production had great impact, as did

the seminal, conceptually unique paper she presented at the International Theatre Studies Conference...

Although we were very busy with our own show, we were able to attend the official Festival opening and the performance by Kiev's Franko National Theatre of TEVIA, a dramatic version of the FIDDLER ON THE ROOF story. We also saw the performance by Madrid's La Baraka Theatre and went out with the members of the Lviv Young Theatre when they came to see our show. We hope to work together next spring on our version of Lesia Ukrainka's FOREST SONG.

Immediately following our second performance, we left Kharkiv for Kiev where we performed BLIND SIGHT at the International Experimental Theatre Festival — "Druhe Mystetske Berezillia". Artists and journalists flocked to the performance in Kiev. The audience included a number of foreign diplomats, including the representative of Japan in Kiev, who loved the show. The reviewer for the Kievan newspaper KHRESHCHATYK wrote:

The actors' movements are precise, their words expressive, their feeling for the time period — impressive. The production's music — contemporary... Lights are used in very original manner... Penetrating portrayals of the characters of Vasyl and Anna are created by Andrew Colteaux and Richarda Abrams. The entire ensemble is wonderful. The Ukrainian-speaking actors, Oliia Radchuk, Mykola Shkaraban and Stepan Pasichnyk, supplement the troupe well.

Next morning, on April 6th, we left for New York, taking with us the two Ukrainian actors. Several days later we opened BLIND SIGHT at La Mama. The VILLAGE VOICE wrote:

BLIND SIGHT is like a ballet without dance, or a fantasy by a modernist Watteau, delicate and ethereal in the extreme, yet somehow simultaneously as tough as steel, hard as nails. It's a "conceptual piece," an extended meditation on the idea of blindness and yet — perhaps because it is based on actually experienced feeling and events — it moves about firmly in the realms of reality.... That BLIND SIGHT works at all is a minor miracle; that it works so well is a blessing.

Our work with the Ukrainian cast and staff in Kiev and Kharkiv had a significant impact on the structure of BLIND SIGHT and contributed to its success. It also had a great impact on all the individuals involved. The Ukrainians were introduced to our methods of work and our attitudes. People couldn't get over how intensely we worked and how much we would accomplish in a very short period of time. The trip to Ukraine deepened our understanding of the circumstances from which Yeroshenko emerged. The difficulties of everyday life in a foreign country also revealed to the American actors the true genius of this man, who despite his lack of sight managed to "see" so much of the world.

Закінчилися вакації, господині повернулися додому. Що приготувати? Подаємо приписи на страву для обіду чи вечері на 6 осіб.

САЛАТКА З КУРЯТИНИ ЗІ ЗЕЛЕНИМИ ОВОЧАМИ

2 горнятка зварених курячих груденок, нарізаних в кубики

1 горнятко галок зі зеленого мельона (honeydew)

1 горнятко галок зі свіжого огірка

1 горнятко зеленого винограду без кісток

1 горнятко мигдалю без лущинки, нарізаного в тріски

сіль і перець до смаку

1/2 ложечки втертої шкурки з цитрини

1/4 горнятка січеного кропу

1 горнятко майонезу з 1-єю ложкою цитринового соку

Кубики курятини посолити, поперчити, додати кропу, залишаючи одну ложку. Додати всі овочі і змішати. На кінець добре вимішати з майонезом. Накласти до салатниці (посуд на салату) і посипати залишеним кропом.

ПЕЧЕНІ КОТЛЕТИ ІЗ СВИНИНИ З ПОМАРАНЧАМИ

6 котлетів зі свинини без товщу 1-інч товщиною

сіль і перець до смаку

2 ложки борошна (муки)

6 кружків помаранч

3/4 горнятка помаранчевого соку

Покласти котлети в огнетривалий посуд. Посолити, поперчити і посипати борошном. Зверху покласти кружки помаранч і полити помаранчевим соком. Накрити і пекти в нагрітій до 350° печі 1 1/2 —2 години, щоб були м'які. Подавати з картопляним пюре і городиною.

ЮШКА З ЯБЛУК З ЕСПАНСЬКОЮ ЦИБУЛЕЮ

3 ложки масла або маргарини

1 велика еспанська цибуля, дуже тонко нарізана в кружки

2 великі зелені яблука, нарізані в дуже тонкі кружки

3 горнятка бульйону (можна вживати кубики)

1/4 ложечки карі-порошку (curry powder)

1 горнятко молока або вершків (light cream)

Стопити масло і додати цибулю. Смажити 5 хвилин, щоб цибуля була прозора. Додати яблука і варити, постійно мішаючи, ще 5 хвилин. Влити бульйон, додати карі-порошок і варити на повільному вогні, час від часу мішаючи. Процідити і перетерти через сито або в електричному змішувачі (blendor). Вкласти посуд з юшкою до більшої ринки з гарячою водою і додати молоко чи вершки. Варити, щоб юшка було гаряча, але не кипіла. Зняти з вогню, час від часу мішати. Коли зовсім простигне, вкласти до холодильника на кілька годин. Подавати зі сухим печивом (crackers).

"ТРИО" З ГОРОДИНИ

4 великі моркви, нарізані в тоненькі поздовжні куски

1/2 фунта зеленої фасолі, нарізаної на 1-інчові куски

1/4 фунта печериць, тонко нарізаних

1 ложечка солі

1/2 ложечки чебрецю (thyme)

3 ложки масла або маргарини

Вкласти всі складники до ринки і варити під покришкою на середньому вогні 10-15 хвилин.

КОРЖ З МАРМЕЛЯДОЮ

1 1/2 кістки масла

4 жовтки

3/4 горнятка цукру

4 ложки вершків (heavy cream)

1 1/2 ложки сухих дріжджів

1 1/2 горнятка борошна (муки)

1 ванільовий цукор

Масло розтерти з цукром, додавати по одному жовтку. Додати розчинені у теплих вершках дріжджі, борошно і ванільовий цукор і все легко вимішати. Накласти на натовщену форму (9 x 14) і зверху дати мармеляду: малинову, вишневу або варення з рожі. Залишити, щоб тісто росло одну годину. Пекти 25 хвилин в нагрітій до 325° печі, щоб було майже готове. Вийняти з печі. Вбити піну з 4-ох білків з 3/4 горнятка цукру і однією ложечкою "крім оф тар-тар" і накласти на корж. Пекти, щоб зарум'янився. Згасити вогонь і залишити в печі ще 10 хвилин. Тоді піна не паде.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ

ХРОНІКА ЗА 1992 РІК

<i>Відділ</i>	<i>Рік засн.</i>	<i>Місцевість</i>	<i>Членок</i>	<i>Голова</i>
46-ий	1967	Рочестер	24	Стефанія Вовкович
47-ий	1952	Рочестер	79	Тетяна Шутер
49-ий	1933	Баффало	38	Анна Поліщук, від 8 грудня — Уляна Лоза
68-ий	1957	Сиракузи	16	Фалина Войтович
97-ий	1968	Баффало	17	Наталка Сантарсієро
120-ий	1982	Рочестер	19	Лідія Джус-Невмержицька

Окружну Управу очолює Марія Крамарчук. Осідком окружної Управи є Рочестер. Окружний з'їзд відбувся 5 квітня 1992 р. в Баффало, Н.-Й. Головну Управу репрезентувала пресова референтка СУА Христя Навроцька. Допис зі з'їзду був поміщений у щоденнику "Свобода" 2 липня 1992 р. Старанням окружної Управи проведено лотерію, дохід з якої призначено на потреби "Сейбр-Світло". Проведено збірку книжок і вислано 18 пачок вагою 800 фунтів в Україну через "Сейбр-Світло". Голова 97-го Відділу в Баффало м-р Наталія Сантарсієро разом з чоловіком подарували ліків вартості коло 500 дол., які передано на Україну через директорку "Сейбр-Світло" Ольгу Ісаєвич. Завдяки клопотанням голови окружної Управи Марії Крамарчук, придбано для бюро Стипендійного Фонду СУА 2,000 дол. для заступу комп'ютера, а також Факс машину.

Округа має 193 членки.

Всі відділи Округи вив'язалися зі своїх фінансових зобов'язань до Централі і окружної Управи та мають 100-процентову передплату журналу "Наше Життя".

У жовтні-листопаді відбувся VI конгрес СФУЖО в Торонті, Канада. Голова окружної Управи Марія Крамарчук і пресова референтка Ірина Руснак взяли участь як делегатки Союзу Українок Америки.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

46-ий Відділ. Культурно-освітня референтура. На вісьмох ширших сходинах Відділу з пересічною кількістю 15 членок, крім організаційних справ, відбувалися гутірки на актуальні теми, обмін враженнями від поїздок в Україну і товариська передсвяткова зустріч у домі голови. Відділ брав участь у комітеті вечорниць "Червона калина" та організував представлення дебютанток. Членки були в комітеті відзначення першої річниці незалежності України та зустрічі з амбасадором України у Вашингтоні О. Білорусом і його дружиною. У березні 1992 р. Відділ відзначив святковим обідом 25-ліття свого існування. Дописи з цієї імпрези були поміщені в журналі "Наше Життя", у щоденнику "Свобода" та кварталнику "Кооперативна Думка" (Рочестер).

Музейно-мистецька референтура. Членки були модельками на показі народної носі, демонстрували писання писанок на чотириденному фестивалі парафії св. Йосафата в Рочестері, мали показ вишивок під час фестивалю бузку (Рочестер славиться чудовим парком бузків). Відділ є членом Українського Музею в Нью-Йорку.

Зв'язки. Окремі членки належать до американських організацій і дбають про добре ім'я України та українців. У

разі потреби писали листи і телефонували до американських конгресменів і сенаторів.

47-ий Відділ. У 1992 р. виповнилося 40 років з дня заснування Відділу. Через переобтяження громади різними імпрезами, святкування ювілею перенесено на березень 1993 р.

Культурно-освітня референтура. На дев'ятох ширших сходинах Відділу відчитано реферати про Т. Шевченка, Свято Матері (І. Руснак), про Миколу Лисенка до 150-ліття з дня народження (А. Бах), про Листопадовий зрив та до 100-ліття з дня народження О. Степанів (І. Михайлюк), про Дмитра Котка до 100-ліття з дня народження (І. Мартинець), про О. Дучимінську (Л. Єйна), про підготову до свят Різдва (Т. Шутер), про значення сосни в нашому народі (Л. Домбчевська), про патронку Лесю Українку (І. Мартинець). Відчитувано також деякі статті з газет та журналів, виданих в Україні. При Відділі існує вже 25 років гурток книголюбів та чотири роки тому зорганізований клуб "Зустріч", в якому одне пополудне на тиждень членки зі своїми чоловіками та приятелями зустрічаються і при каві та солодкому проводять кілька годин на дозвіллі. Дві членки далі провадять курси української мови, це — Анастасія Смеречинська і Мирослава Приймак.

Музейно-мистецька референтура. На 4-денному фестивалі парафії св. Йосафата влаштовано виставку і показ народної носі. Моделювали членки молодших відділів. Членки належать до осередку української спадщини "Мозаїка", в якому є постійні виставки народної носі, а також сезонів — з нагоди свят Різдва, Великодня, Т. Шевченка й інші. При осередку є крамничка. Осередок очолюють, влаштовують виставки і займаються крамничкою членки 47-го Відділу у співпраці з іншими членами осередку. Відділ є членом і меценатом Українського Музею в Нью-Йорку. П'ять членок належать до громадського комітету розбудови УМ у Нью-Йорку, Відділ у Рочестері. Розпродувано музейні жетони. При Відділі є гурток любителів народного мистецтва. Відділ активно включився у відзначення першої річниці незалежності України.

Зв'язки. У Відділі є референтка внутрішнього зв'язку, яка в разі потреби телефонічно повідомляє членок Управи, а кожна членка Управи має 3 чи 4 членки до дальшого повідомлення про сходинах Відділу чи якусь несподівану зустріч або акцію в громаді. В цей спосіб наші членки ознайомлені з працею Відділу та громадським життям. Відділ листується зі Союзом Українок Івано-Франківська і Чернівець. Одна членка нав'язала особистий зв'язок з ними. Відділ включається в усі акції громади для пропаганди української справи.

Стипендійна референтура. Зібрано стипендій та датків на суму 2,790 дол.

Суспільна опіка. Вислано дві 50-фунтові пачки для дітей в Україні через Союз Українок, одну пачку до Польщі і одну до Бразилії. Оплата пачок становила 332 дол., поміч двом "бабусям" — 264 дол. і переслано до Фонду Допомоги Україні при СУА 1,000 дол. Голова і дві членки зі суспільної опіки відвідують хворих членок і часто опікуються ними.

Пресова референтура. Допис про загальні збори Відділу був поміщений у щоденнику "Свобода" в лютому 1992 р. Якщо в родині, що мешкає в одному домі, є більше, ніж одна союзнянка, їхні передплати журналу "Наше Життя" пересилаються на Україну.

Господарська референтка. Членки референтури віддано працюють для роздобуття фінансів для Відділу. Вони гостять членок на всіх сходинах кавою і солодким, два

рази в році влаштовується дводенна т. зв. "толока" — печення традиційного печива.

Фінанси. Крім пожертв, що були подані в суспільній опіці, вплачено на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 195 дол., для Українського Музею в Нью-Йорку — 555 дол., до Фонду Олени Лотоцької — 100 дол., на Фонд розбудови Українського Музею — 350 дол., замість квітів зібрано на потреби УМ 305 дол., для СФУЖО — 55 дол., додатково для Фонду репрезентації США — 100 дол.

49-ИЙ ВІДДІЛ був співгосподарем окружного з'їзду в Баффало.

Культурно-освітня референтура. Відбуто два засідання Управи і сім ширших сходин, на яких три членки поділилися враженнями від поїздок в Україну. Членки взяли активну участь у відзначенні 74-их роковин проголошення IV Універсалу. Відділ належить до Федерації Жіночих Клубів у Баффало і взяв участь у конвенції федерації.

Музейно-мистецька референтура. Зорганізовано виставку народного і прикладного мистецтва у рамках виставки Федерації Жіночих Клубів і членки одержали нагороди за свої експонати. Членка Мирослава Райца вишила і подарувала доріжку, яку розіграно лотерійним способом.

Господарська референтура. Відділ проводить двічі на рік продаж печива, сніданків і обідів для громадянства, а також допоміг парафії св. Миколая влаштувати "Свячене".

Фінанси. Переслано на Запасний фонд журналу "Наше Життя" 275 дол. і на Пресовий — 40 дол. Вислано одну передплату на Україну і 25 дол. для СФУЖО.

Стипендійна референтура. В 1992 р. вислано до Стипендійного фонду США 1,955 дол.

68-ИЙ ВІДДІЛ. Відбуто два засідання Управи і двоє ширших сходин. Відділ є членом Українського Музею в Нью-Йорку. Вислано до Стипендійного Фонду США 800 дол., на "Сейбр-Світло" для висилки книжок — 100 дол. та одну пачку до Бразилії з оплатою 90 дол. Допомога старшим членкам є важливою внутрішньою ділянкою суспільної опіки Відділу.

97-ИЙ ВІДДІЛ. Відбуто три засідання Управи і троє ширших сходин. Відділ веде дитячу "Світличку" з участю 6 дітей, є членом Федерації Жіночих Клубів у Баффало та

Українського Музею в Нью-Йорку. Продано лотерійних квитків для "Сейбр-Світло" на суму 60 дол. Для СФУЖО з нагоди VI конгресу переслано 20 дол. Відділ був співгосподарем окружного з'їзду в Баффало, спонсорував відеофільм Люби Дмитрик "Україна — три шляхи до незалежності".

120-ИЙ ВІДДІЛ. Відбуто чотири засідання Управи і 10 ширших сходин. У вересні Відділ відзначив святковим обідом 10-ліття своєї праці. Того дня влаштовано показ талантів своїх членок — виставки кераміки, вишиваних речей, вишиваних сердаків, малярства, писанок і плити, наспіваної сестрами Джус. Зорганізовано літній пікнік для членок з родинами та передріздвяну зустріч у домі голови. Для членок відбуто курс малювання кераміки під проводом членки Дарії Ганушевської. Відділ спонсорував відеофільм Люби Дмитрик "Україна — три шляхи до незалежності". Відбуто двічі т. зв. "толоку" печення, щоб фінансово підсилити касу Відділу. Відділ провадить дитячу "Світличку" з участю 33 дітей, влаштовує імпрези, пов'язані зі "Світличкою": приготування та посвячення великодніх кошичків, День Матері, градуція для дітей, що йдуть до школи українознавства, осіння маскарада, прихід св. Миколая. Членки є активні у цілоденній школі св. Йосафата, в школі українознавства ім. Т. Шевченка та в Тов. "Пласт", де вони є учительками, виховницями, та в батьківському комітеті школи. Дописи про працю Відділу появились у рочестерській "Кооперативній Думці" та місцевій американській пресі. Членки мають зв'язки з американськими організаціями Women's Council of Greater Rochester, Rochester Chamber of Commerce, The Irondequoit Chamber of Commerce і The Rotary Club. Зібрано на Фонд Допомоги Дітям та Молоді — жертвам Чорнобиля 692 дол., на Стипендійний Фонд США — 250 дол. і "Сейбр-Світло" — 15 дол. Членки допомагають великодніми дарунками-харчами новоприбулим з України. Відділ нав'язав зв'язок зі школою в Угорниках коло Івано-Франківська і вислав одну пачку для дітей на адресу директора школи.

Хроніку Відділів описала на підставі присланих хронік та річних звітів Відділів

Ірина Руснак,
пресова референтка Окружної управи.

ЩО ЧИТАТИ?

Вийшли з друку три маленькі книжечки для наймолодших дітей. Серія "Лариса і Андрійко" - початкова серія для наймолодших дітей, які вивчають українську мову. Лариса і Андрійко люблять звірятка.

Лариса і Андрійко садять ярину.
Лариса і Андрійко купують овочі.

Текст Марійки Кліщук-Гільберт. Ілюстрації Люби Дмитрик-Гудз.

Кожна книжечка мистецько оформлена, має шість карток, на яких намальовано звірятко або якийсь предмет (напр. овочі). Під малюнками є назви українською та англійською мовами. Дуже корисним може бути застосування цього видання в дитячих садочках, підготувавши картки для цікавої гри з малюнками. Книжечки мають цінну педагогічну вартість, бо їх метою є навчання української дитини в Америці ще в дуже ранньому віці українських назв і слів у найбільш привабливий і доступний спосіб.

Придбати цю книжечку можна написавши на адресу

Mary Klisczuk-Gilbert
4440 Monticello Blvd.
S. Fuclid, Ohio 44143.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК!

Управа і членки 54-го Відділу СУА у Вілмінгтоні, Делавер, вітають нових членок:
д-р Ольгу Рибаків, Марту Гімбел, д-р Ольгу (Лялю) Рибаків і д-р Дарію Лисий.

Ірена Щерба.

пресова референтка

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ СУА

Окружний з'їзд Округи СУА Філядельфії відбувся 28 березня ц. р. в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Головну Управу репрезентувала Ольга Гнатейко, заступниця голови СУА для справ організаційних.

Головою з'їзду була Лукія Гриців, заступницею — Катерина Портер, секретаркою — Анна Суха.

Філядельфійська Округа має 16 відділів, в яких згуртовано 348 членок. У 1992 році розв'язано 48-ий Відділ і засновано 80-ий з осідком у Балтиморі.

На пропозицію номінаційної комісії Управу Округи на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Оксана Фаріон, перша заступниця голови — Лідія Бук, друга заступниця голови — Лукія Гриців, третя

заступниця голови — Роксоляна Луців, кореспондентка секретарка — Лариса Дончук, протоколярна секретарка — Тамара Рац, скарбничка — Надія Луцанко.

Референтки: культурно-освітня — Марта Гаврилюк, пресова — Богдана Михайлів, англійська пресова — Лідія Кріль, музейна — Софія Геврик, організаційна — Катерина Портер, виховна — Анна Шваб'юк, імпрезова — Дора Горбачевська, суспільної опіки — Надія Оранська і Марта Бобак, зв'язків — Марія Кондрат, господарська — Лариса Кострицька.

Контрольна комісія: голова — Наталія Даниленко, членки — Анастасія Жилава і Марія Раковська.

СВЯТО ЖІНКИ-ГЕРОЇНИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Протягом багатьох років у березні жіночі організації Філядельфії, а саме: Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ООЧСУ, Православне Сестрицтво ім. св. Ольги при церкві св. Покрови і Окружна Управа Союзу Українок Америки спільно вшановують пам'ять жінок-героїнь, які віддали життя за кращу долю нашої Батьківщини.

Цьогорічне свято відбулося 21 березня в залі Українського Освітньо-Культурного Центру. Господарем свята була Окружна Управа СУА. Відкриваючи свято, голова Округи Оксана Фаріон привітала присутніх і попросила однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять жінок-героїнь та передала ведення програми молодій союзниці Оленці Карпинич, членці 88-го Відділу СУА. Святочне слово виголосила Марія Лабунька, членка 90-го Відділу. Тема її доповіді була: "Дії УПА і роля жінок в її рядах". Доповідачка подала історію УПА, зупинилася на вміло ведених вишколах, цілковитій конспірації, високій дисципліні. Все це було запорукою успішних акцій УПА. Жінки проходили такий самий вишкіл і заправу, як і чоловіки і виконували ті ж самі завдання. Нелегкою і нерівною була боротьба з окупантами, але честі і слави укра-

їнського вояка упівці не осоромили. Пам'ять про них живе, особливо тепер, у відновленій самостійній Україні.

У мистецькій частині гарно і з високою майстерністю виконане скрипкове сольо Валентини Новаківської-Бородієвич при фортепіяновому супроводі Роксоляни Гарасимович додало святочного настрою, а монтаж віршів, який виконали Ярина Готь, Леся Петрик, Надя Петрик, Адріяна Сидорак, чудово висвітлює історію терпіння української жінки: заборона писати, творити, каторги Сибіру, трагедія Чорнобиля, а на кінець нагорода — радість з приводу проголошення самостійності України.

На закінчення програми виступив співоочий ансамбль у супроводі бандури під керівництвом Петра Гурського, який відспівав "Світе тихий" та "Орися, ти моя ниво" на слова Тараса Шевченка, повстанські пісні "Полісся, 1943" і "Зірвалася хуртовина". В. Винницького та разом з присутніми — національний гимн "Ще не вмерла Україна".

Богданна Михайлів,
пресова референтка Окружної
Управи СУА у Філядельфії.

НЕЗАБУТНЯ БАБУНЯ

Відбулася ще одна імпреза, яких у Філядельфії багато. Вони проходять одні за одними, ми відвідуємо їх, хвалимо або критикуємо, про деякі згодом забуваємо, немов би вони "проминули з вітром". Та цього не можна сказати про недавню імпрезу "Бабуня нашого часу", яка була присвячена вшануванню бабусі. Бабусі доброї, дорогої, неперевершеної в її почуваннях, в труді і посвяті для своїх внуків. Часто внуки не цінують бабусь, не роздумують над тим, скільки добра зробила вона, допомагаючи у їх вихованні. Але їхня настанова змінилася цілком, коли 43-ій Відділ СУА 24 квітня ц. р. влаштував в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії імпрезу "Бабуня нашого часу". Діти, учні НУРШ, взяли участь у програмі, виконуючи сценку Зенона Чайківського "Баба — бабуся". Роллю бабусі грала професійна акторка Ліза Чепіль. Гра дітей була бездоганна. Сценка, насичена гумором і дотепами, закінчується тим, що діти обдаровують бабусю квітами і подарунками. Сценці дуже сприяв директор школи д-р Олександр Лужницький, який вважає, що діти на сцені продовжують культ виховання родини. Йому, як і режисерові З. Чайківському, за це особлива подяка. Підтримали дітей учительки, які були присутні на імпрезі. Діти нижчих клас дали також свої праці на виставку "Для бабунь". Під час імпрези стіни були прикрашені гарно оформленими есеями, що їх діти написали про своїх бабусь. Виставку зорганізувала учителька Христина Прокопович. Можна було зауважити, як під час перерви бабуні стояли перед виставкою і вчитували, що їхні внуки про них написали.

Чомусь хотілося спочатку писати про дітей, з огляду на їх причетність до бабусь, а тепер вже про решту програми. Її відкрила гарним словом голова 43-го Відділу Анна Максимович, відтак вела програму до кінця імпрезова референтка Людмила Чайківська. Звісно, що імпрезова референтка має найбільше праці при влаштуванні імпрез, а Л. Чайківська не є винятком. Навіть беручи до уваги допомогу інших союзників, вона працює найбільше. Яку імпрезу і програму вона задумає, завжди успішно доводить до кінця. Вона, відома як добрий конферансьє цікавим і оригінальним заповіданням точок, дуже добре доповнювала програму і в значній мірі вплинула на її якість і успіх. Із вступним словом виступила відома журналістка Ольга Кузьмович. Публіка з великою увагою і зацікавленням прислуховувалася до її глибоких думок про матерів-бабунь, які наче б два рази стали матерями: раз для своїх дітей, другий раз — для своїх внуків, ніби для своїх других дітей. І згадала прелегентка про свою бабуню, яка різьбила її ха-

рактер на поезії Франка і Шевченка, та про іншу бабуню, що з посвятою виховала немовлятко, ховаючись перед ворогом, на здорову і свідому українську людину. Вірш Анни Максимович "Бабуня шила бойківську сорочку" деклямувала Ярина Готь:

"...Бабуня ткала полотно до зір на сорочинку внучці одинокій,
І вишивала тугу у квітки, любов безмежну зеленню листочків..."

У музичній частині виступив жіночий ансамбль хору "Думка" з Нью-Йорку під мистецьким керівництвом і при фортепіановому супроводі Михайла Лева, з піснями: "Пісня про матір" (слова Олекси Мотилія, музика М. Лева), "Надобраніч всім" (музика М. Лева) та "Пісня буде поміж нас" (слова і музика Володимира Івасюка). Слідувала сценка шкільних учнів, про яку вже була мова.

І ще раз ми почули Ярину Готь у деклямації вірша Марти Тарнавської "Хвала життю". Цей вірш має присвяту: "Мої вічно молодій бабуні Михайлині Чайковській в її 75-ліття" (вже покійній).

Відбувся ще один виступ жіночого ансамблю "Думка", який виконав "Квітку папороті" (музика Бровченка), "Цвіте терен" (народна пісня в обробці М. Лева), "Скажіть мені про Україну" (слова і музика М. Лева). Виступ секстету жіночого ансамблю хору "Думка" мистецьким виконанням та добром гарних пісень із знаменитим музичним супроводом був на високому рівні.

Монолог Іванни Савицької "Бабуня з Лондону" і вірш Ганни Черинь "Про дощ, стареньких бабусь і стрункі ноги" відчитала Леся Петрик.

Імпреза закінчилася ефективним виступом танцювального ансамблю "Волошки" з Філядельфії (хореограф, інструктор і керівник — Андрій Пап).

Ініціатором імпрези "Бабуня нашого часу" був д-р Микола Ценко з Філядельфії, якому ми вдячні за його ідею, за його наполегливість і фінансову допомогу. Після закінчення імпрези д-р М. Ценко подякував 43-му Відділові за її влаштування, всім виконавцям за участь у програмі, численним гостям за присутність і всім, хто причинився до успіху цієї гарної імпрези. Гості ще довго не розходилися. Союзники угощали їх при буфеті, що був у заряді Марії Данилів. Велися розмови, виміни думок і вражень.

У зв'язку з імпрезою відбудеться літературний конкурс "Бабуня нашого часу" з призначенням нагород. Фундаторами конкурсу є д-р Микола Ценко і д-р Олексій Ценко. Твори просимо надсилати до 30 вересня ц. р. на адресу: Ludmyla Chajkowsky, 115 Thorndike Rd., Philadelphia Pa. 19115.

Ірина Райнер,
пресова референтка.

У ПОКЛОНІ БЛАЖЕННІШОМУ

83-ій Відділ США в Нью-Йорку за старанням його голови Варки Бачинської влаштував 7 березня ц. р. висвітлення відеомонтажу Львівської телевізійної студії у пам'ять Блаженнішого Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого та про історичний момент перепоховання його у серпні минулого року. Висвітлення відео відбулося у приміщенні НТШ в Нью-Йорку, на яке прибула численна українська громада.

Ще перед початком висвітлення присутні згадували 1960-ті роки, коли Блаженніший прибув до Америки, як раділи всі, що його нарешті звільнили з каторги і ми тут, на вільній американській землі, могли його зустрічати. Кожний в думках переносився у ті далекі роки, мило згадував цю подію і з не-

терпінням чекав, щоб побачити Блаженнішого на фільмі.

Відеофільм був зроблений у вигляді монтажу. Були подані моменти з життя Блаженнішого, його звільнення, подорож до США, старання про собор Святої Софії і Український Католицький Університет в Римі, а також незабутні хвилини, коли Папа Павло II віддає останню шану Блаженнішому Йосифові під час його похорону в Римі та історичне перепоховання у Львові, згідно з його Завіщенням.

Дохід з імпрези, в якій взяло участь понад сто осіб, Відділ призначив на Стипендійний фонд США для семінаристів в Україні.

Зірка Галів,
пресова референтка
83-го Відділу США.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР, ПРИСВЯЧЕНИЙ Б. ЛЕПКОМУ

Недавно заснований 56-ий Відділ США знову зробив громаді в Норт-Порті на Флориді культурну несподіванку, влаштувавши 21 березня літературний вечір в пошану Богдана Лепкого.

Ведуча вечором Надія Іванчук представила Мирона Наваринського, уродженця Бережан, який теплими словами розповів про життєвий шлях Богдана Лепкого, акцентуючи часи, зв'язані з його перебуванням у Бережанах.

Про літературну творчість письменника реферат виголосила Анна Самофал, в якому підкреслила три головні риси його творчості: поетичну, прозову і наукову. Доповнювала реферат читанням художніх творів Б. Лепкого Галина Біровець, відома бездоганною інтерпретацією віршів.

Потім виступив вокальний ансамбль нашого Відділу "Мрія" у складі Людмили Гринішак, Олі Пастернак, Марії Ковальської, Надії Лобур, Слави Гунчак і Зої Филипович під мистецьким керівництвом Іраїди Черняк, який відспівав а сарелла пісню "Мрія" (музика Сандлера) і "Чорнобривці" Володимира Верменича. Вперше бачили ми І. Черняк як диригентку.

Добре відома публіці Норт-Порту Слава Гунчак продекламувала своїм гарним альтиовим тембром вірш Б. Лепкого у скороченій версії. Відтак виступила солістка Людмила Гринішак, яка виконала композицію Василя Безкоровайного на слова Богдана Лепкого "Рожевий квіте". Її дзвінке милозвучне сопрано і повна чуття інтерпретація твору справді заслуговує на признання. Акомпаньювала їй донька композитора В. Безкоровайного Ніля Стецьків, яка після цього виконала вірш Богдана Лепкого "Над рікою", який слухачі оцінили тривалими оплесками.

Потім ансамбль "Мрія" виконав дві пісні, цим разом при акомпаньяменті Іраїди Черняк. Перша пісня Василя Безкоровайного на слова Богдана Лепкого "На склоні гір", написана як сольоспів для сопрано або тенора, яку І. Черняк вдало згармонізувала для ансамблю. Друга пісня "Кладочка" (слова Б. Лепкого, музика його брата Льоня Лепкого) ввела веселий настрій.

На сцену вийшла голова нашого Відділу Марія Наваринська, яка подякувала всім виконавцям-союзникам, а особливо тим, які не є членами США: Іраїді Черняк, Марії Ковальській, Надії Лобур, Миронові Наваринському, а також присутнім на залі і попросила всіх спільно заспівати пісню Б. Лепкого "Видиш, брате мій", що було справді гарним закінченням свята.

Коли на літературний вечір прийшло понад 200 осіб — це доказ, що Норт-Порт має активну громаду. Імпреза відбулася в залі Осередку св. Андрія, де часто бувають цікаві імпрези. Кожна така імпреза має свої "закупіси". Правда, в залі Осередку купіс нема, але вони були в іншому значенні, тобто в підготові свята: відбулося декілька засідань комітету, до якого, крім згаданих, належала ще Галя Салій, проби ансамблю (щоб добитися такого звучання, треба попрацювати), підготовка окремих виконавців. Декорація сцени хоч була скромна, але елегантна — Бережанська ратуша і гімназія з однієї сторони і портрет Б. Лепкого серед розміщених зі смаком вишивок — з другої. Це заслуга голови Марії Наваринської, якій завжди допомагає її чоловік Мирон.

Ніля Безкоровайна-Стецьків,
пресова референтка.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНКИ-ОСНОВНИЦІ 33-ГО ВІДДІЛУ СУА

У 1993 році, ювілейному році 40-ліття 33-го Відділу СУА в Клівленді, наш Відділ відзначив свою членку-основницю Стефанію Городиську почесним членством та гарно оформленим щитиком з написом "За 40-літню віддану працю для 33-го Відділу та добра української церкви і народу".

Стефанія Городиська народилася 20 травня 1913 року у Сільці коло Самбора у патріотичній і релігійній родині Івана Захарка і Катерини з дому Дорик. До початкової школи ходила в рідному селі, а до вчительського семінару — у Самборі.

Учителька руханки цього семінару Марія Охримович створила з п'ятих дівчат гурток тайного Пласту. Стефа була однією з них. У 1932 році брала участь в літньому таборі в Підлютому, який організувало товариство молоді "Вогні", що створилося після розв'язання Пласту польською владою. На цьому таборі молодь зустрічалася з князем нашої Церкви Митрополитом Шептицьким, який був патроном товариства.

У старших класах семінару Стефа належала до гуртка прихильників ОУН. Закінчила семінар з дуже добрим успіхом.

Тому що польський уряд не давав українським вчителям праці, Стефа вернулася до батьків і включилася у просвітянську працю. Згодом закінчила курс садівничок і провадила дитячі садочки у Самборі і околиці. У Самборі належала до Союзу Українок і співала там у хорі.

У 1938 році одружилася з правником Ярославом Городиським. До 1944 року молоде подружжя жило у Дрогобичі. Там у 1941 році народився в них син Ігор. У 1944 році, втікаючи перед більшовиками, родина Городиських виїхала до Словаччини, а згодом до Німеччини, де у 1948 році в Мюнхені народився другий син — Зенко. В тому ж році вони емігрували до США і поселилися у Клівленді, Огайо.

В 1952 році у Клівленді засновано 33-ій Відділ СУА ім. Лесі Українки. Стефа була однією з його засновниць. При Відділі створився комітет "Мати і дитина", і її вибрали головою комітету. Почалася акція допомоги тим, які залишилися в Європі, і в цій акції Стефа брала активну участь. Їм вислано багато пачок з одягом і харчами.

Почавши від заснування Відділу, Стефа майже весь час брала активну участь в його праці. Багато років належала до управи Відділу. По кілька років була пресовою референткою, культурно-освітньою, багато років референткою суспільної опіки. Один рік була навіть головою Відділу. Протягом 8 років належала до окружної управи СУА в Огайо, де була виховною референткою, референткою суспільної опіки і шість років — секретаркою.

Лагідна, спокійна і згідлива вдача допомагала їй у співпраці з членками Відділу і управи.

На святкуванні 30-ліття Відділу за довголітню активну працю вона одержала з Централі СУА золоту відзнаку. Стефа ще й досі активно працює з нами.

Крім праці в 33-му Відділі СУА, Стефа Городиська 20 років була вчителькою в українській суботній "Рідній Школі" у Клівленді. Її педагогічний хист, любов до дітей, доброта, лагідність викликали любов дітей до неї.

Винесена з родинного дому релігійність допомагала Стефі переносити життєві труднощі. В останні роки вона дуже віддано доглядала свого чоловіка під час його довгої тяжкої недуги.

Вже багато років вона організовує в церкві св. Андрія одноденні реколекції, що відбуваються раз на рік і дають нам моральну підтримку, так потрібну в цих неспокійних часах становлення української державности.

Марта Сидір,
пресова референтка
33-го Відділу СУА.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ЦІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ЩЕ ЧЕКАЮТЬ НА СВОЇХ ОПІКУНІВ!

(Діти з Румунії)

Дарко

Маруся

Іринка

Микола

Замість виміни дарунків на Різдво пересилаємо через Стипендійну акцію СУА 8 чеків-даруночків (стипендій) для українських діточок в Румунії: **400.00 дол.** — д-р Любомир і Дзвінка Явні; **200.00 дол.** — Володимир і Уляна Дячуки; **150.00 дол.** — Юрій і Оксана Драгани; **100.00 дол.** — Ігор і Олена Сохани; **85.00 дол.** — Олег і Ольга Сохани; **50.00 дол.** — Денис і Тетяна Тірчі; **35.00 дол.** — Роман Явний; **25.00 дол.** — Неоніля Кравців. Разом: **1,045.00 дол.**

Від 1 січня до 31 липня 1993 р.

5,887.31 дол. — НН (86);
5,500.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);
1,600.00 дол. — Євдокія Дичко-Трач-Блавацька, Філ.;
1,450.00 дол. — Василь і Маргарита Кіці (65);
1,100.00 дол. — д-р Юрій Савицький, Конн.;
1,000.00 дол. — Павла Лодинська (66), In memory of Pauline Zuk-Swist — Vera Grushetzky (49);
790.00 дол. — Міра Залуцька (78);
750.00 дол. — Орест і Марія Коропеї, Масс.;
по 700.00 дол. — Микола Савчин, Н.-Й., Анна Скибицька, Виск.;
630.00 дол. — в пам'ять Ольги Муссаковської (28);
600.00 дол. — Іван Свищук (29);
580.00 дол. — 28-ий Відділ СУА;
по 570.00 дол. — 62-ий Відділ СУА, 119-ий Відділ СУА;
550.00 дол. — Володимир і Уляна Дячуки, Н.-Дж.;
525.00 дол. — д-р Андрій і Міра Мацюраки (74);
520.00 дол. — 38-ий Відділ СУА;
по 500.00 дол. — Мирон Панасюк, Мі., "Самопоміч" Пасейк (70), д-р Богдан і Богданна Худьо (28), 9-ий Відділ СУА (збірка), 83-й Відділ СУА;
470.00 дол. — Ярослава Левицька, Міз.;
460.00 дол. — д-р Стефан Стецура (33);
по 450.00 дол. — Галина Костюк (11), Юрій і Аніса Мицаки, Н.-Й., Steffi Sarvady, III.;
по 400.00 дол. — Л. Брикович, Монреаль (БУК), у пам'ять Марії Яцикевич (70), д-р Роман Дикун (84), Надія Корчагін (86), "Самопоміч" Філядельфія (43), д-р Любомир і Марія Явні, Н.-Дж., 107-ий Відділ СУА;

по 375.00 дол. — д-р Павло й Ірена Джулі, Міш., 22-ий Відділ СУА;
370.00 дол. — Петро і Ольга Кулиничі (119);
по 355.00 дол. — Віра М. Шехович, 33-й Відділ СУА;
по 350.00 дол. — Зенон і Марта Василькевичі (76), М. і Л. Осадци, Па., Марта Рудик (108), С. і І. Старожитники (65), Sacred Heart Soc, N.Y., J & D Wylder (72);
330.00 дол. — Марія Гавалко (33);
325.00 дол. — Євген і Богданна Михайліві (91);
312.00 дол. — В. і А. Миколинські, Монреаль (БУК);
310.00 дол. — Осип і Ярослава Гапії (62);
по 300.00 дол. — д-р Роман Білак (47), д-р М. Ірена Біленька, Н.-Дж., Теодор Бонтабік (68), Роман і Теодора Бриттани (82), Mary Dushnyck (72), д-р Олександр і Ярослава Гудзяки (68), Sophie Gulick (33), Ольга Жовнірович (47), Анна Куцан, Іл., Віра Левицька, Н.-Й., Євген і Гелен Обаранці, Н.-Дж., Микола і Ольга Павліві (34), Оксана Стеранка (86), St. Josaphats Holy Name Soc (91), Elizabeth Sharawara, Ма., Bette Quackenbush, N.Y., Надія Хойнацька (84), Марта Шиприкевич (67), Гелен Чорний (86); Ukrainian West Side Club (47), 1-ий Відділ СУА, 4-ий Відділ, 10-ий Відділ, 50-ий Відділ, 113-ий Відділ СУА;
по 275.00 дол. — Лев й Ірена Кушніри (67), Мирослав і Люба Прокопи (64), Богдан і Христина Турченюки (90), 22-ий Відділ СУА;
по 270.00 дол. — Зеновія Воробець (28), Ірена Гаврилів (43), Орест і Антоніна Колтунюки, Кол., Роман Колтунюк, Кол.;
265.00 дол. — Ірена Шавалюк (23);

по 260.00 дол. — 18-ий Відділ СУА, 35-ий Відділ, 45-ий Відділ, 63-ий Відділ СУА;

по 255.00 дол. — Михайло і Ольга Мочули (70), Ярослав Яцковський (57), 13-ий Відділ СУА;

по 250.00 дол. — д-р Марія Балтарович, Мі., д-р Микола і Христина Баранецькі (86), Данило і Люба Більовщукі (4), Олександра Боб'як (1), Стефан Бойчук (78), Володимир і Катруся Воловодюки (86), д-р Нестор і Лариса Голинські (4), Микола і Лідія Гички (86), д-р Анастасій та Іванна Горчинські (29), Patrick & Elizabeth Greber, N.J., д-р Маріян П. Демус (84), Марія Жмуркевич, Па., Ірена Зінич (108), Має Карбонік (108), д-р Роман і д-р Лідія Керницькі (4), Христина Ковч (47), Анна Кравчук, Фл., Орест і Оксана Кузьми (93), Марія Лубицька, Н.-Дж., д-р Ігор і Олександра Магуни (1), Анна Максимович (43), Вальтер Маркевич (11), Стефан Матковський (120), Анастасія Михайлович, Іл., Катерина Мисько (89), In memory of A. Fedoryshyn (47), Юрій і Рома Нестори, Австралія, Володимир Остап'як (83), Порфірій і Тамара Панкевичі (65), Олена Папіж (81), Петро Пенгрин (33), д-р Мирослав Перейма (49), Іван і Христина Плюти (13), Іван і Анна Поручинські (98), Андрій і Таїса Раки (83), "Самопоміч", Рочестер (47), "Самопоміч", кредитівка Чікаго (29), д-р Роман і Галина Сосенки (84), St. Michaels Ukr. Cath. Gld (93), Лідія Стасюк (82), Ольга Стеткевич (93), Володимира Теслюк (93), Василь і Гелена Тіри, Мі., д-р Стефан і Тамара Тимківи, д-р Володимир і Ореста Фединяки (84), First Sec. F. S. Bank, Chicago (29), Мд., Данило і Магдалина Хромовські (4), Ольга Червінська (47), Андрій Чорнобиль (47), Юрій і Деббі Чорнобілі (47), Elizabeth A Sharawaga, Ма, д-р Борис і Марта Шмігелі (47), Український Нац. Фед. Банк Канади, Монреаль (БУК), Д. і Х. Яворські (70), Ірена Яворська (86), Іриней і Оленка Юрчуки (86), 30-ий Відділ СУА, 72-ий Відділ, 106-ий Відділ, 108-ий Відділ СУА;

225.00 дол. — д-р Зенон й Ірена Михайлюки (47);

220.00 дол. — Марія Гавалко (33), Галина Шембель, Н.-Й.;

215.00 дол. — Орест і Сузанна Казанівські (29);

по 210.00 дол. — Олена Бобиляк (70), Ярослава Левицька, Миз., Віктор і Ольга Ліси (64), Дарія Менцінська (22), Марта Цимбаліста (62), д-р Олександра Ярош (28);

по 205.00 дол. — інж. Роман і Міра Грабці (33), НН (33);

по 200.00 дол. — Анна Аплейгейт (86), М. і М. Барани (89), д-р Рей і Надія Бергенстоки (97), Ірена Боднар (29), д-р Ірена Васинчук (102), д-р Андрій і Марта Войтовичі (68), Анна Ганицька (49), Ярослав Ганкевич (29), Олександр Гартлер (29), д-р Віктор і д-р Бетсі Децики (86), Дмитро і Марія Дранки (49), Іван Заяць, Монреаль (БУК), Ірена Капустинська (93), Ірена Кліш (29), Ірина Кливак (70), Бернард і Анна Кравчуки (86), Марта Ломаґа (93), Михайло і Уляна Лози (49), Осип Литвиншин (29), Остап Марченко, Німеччина, Григорій Мельник (9), в пам'ять Е. Питулі (59), Софія Ориняк (28), Іван і Олена Панчаки, Мі., Наталія Пуйда (43), Марія Савицька (64), д-р Володимир і Надія Шкільники (33), St. Michaels Choir (119), Стефанія Стасишин (93), Наталія Татунчак (43), Віра Трошук (29), Українська Жіноча Організація, Австралія, Antonio & Yolanda Fernandez (4), Ярослав Чернявський (29), Стефан Чучук (74), Мирон і Дарія Яросевичі (29), Лідія Яців (89), 21-ий Відділ СУА, 29-ий Відділ, 69-ий Відділ, 75-ий Відділ СУА;

178.00 дол. — Олександра Павлишин, Австралія;

168.00 дол. — Богдан Линсон, Австралія;

по 160.00 дол. — Олександр Лісевич (28), 91-ий Відділ СУА, в світлу пам'ять Іванни Бачинської, Н.-Й.

по 150.00 дол. — Марта Андріюк, Кт., Юрій і Оксана Драґани, Ва., Joseph W & Nina M Palmeri (49), John & Doreen Rudyk (86), Надія Цегельська (91);

147.00 дол. — Рената Бігун, Кал.;

130.00 дол. — Ярослав і Богданна Бігуни (28);

по 125 дол. — Марія Герус-Мартюк (56), Мія М. Радивил (56);

120.00 дол. — Кейсі Цісик, Н.-Й.;

по 110.00 дол. — д-р Петро і Леся Гої (1), Мирослава Граб (86), Ярослава Кукіль (93);

105.00 дол. — Michael & Kathleen Choma (4);

по 102.50 дол. — Іван Нич (33), Анна Тарнавська (33);

по 100.00 дол. — Василь Бойчук, Н.-Й., д-р Марта Войтович, Ві., Олена Войтович, Іл., Наталія Даниленко, Н.-Дж., Богдан і Софія Дусанівські (49), Стефан і Софія Душенки (49), Дарія і Едвард Жарські, Фл., Андрій і Ярина Гарасовські (29), Надія Іванчук (56), Марія Кодельська (84), Ірена Лаврівська (49), Микола Левчик (49), в пам'ять Анастасії Мисишин, Ма., в пам'ять Марії Л. Труш (33), Емілія К. Панасюк (11), Оксана Салдт (49), д-р Теодозія Савицька (119), Софія Скол, Ігор і Олена Сохани, Н.-Дж., William & Natalka Ferrell, N.J., 52-ий Відділ СУА;

87.00 дол. — Петро Гоголь, Австралія;

85.00 дол. — Олег і Ольга Сохани, Н.-Дж.;

по 71.25 дол. — Д. Ленчовський, Австралія, Мирослав Сандзік, Австралія;

70.00 дол. — Гелен М. Блискун, Н.-Дж.;

по 60.00 дол. — о. мнр. Антоній Борса, Н.-Дж., Ярослава Савицька, Н.-Дж.;

по 50.00 дол. — БУК, Монреаль, Христина Бровн (49), Наталія Дума (83), Микола і Христина Косарчини (29), Петро і Розалія Ковалики (49), Ірена Крамарчук (71), Стефанія Лаба, Н.-Й., Ольга Лужняк (22), Василь і Анна Мельніки (49), Katherine Minkewicz, N.J., д-р Леонідас і Оксана Мостовичі, Кентакі, Неоніля Сайкевич (49), Марія Сохор, Ма., Dennis & Tatiana Tirch, N.J., Metro M. Chrepta, N.J.;

40.00 дол. — в пам'ять Романа Іванчишина (82), Юрій і Оріся Яцусі (98);

36.00 дол. — С. Любич, Австралія;

35.00 дол. — Роман Явний, Н.-Дж.;

по 30.00 дол. — в пам'ять І. Шавалюк, Анна Поліщук (49), Олег Склекович, Н.-Дж.;

по 25.00 дол. — Богдан й Ізифора Боярські (28), д-р Юрій і Христина Демидовичі, Н.-Дж., Любомир А. Гайда, Ма., Маріка Гоголь, Ма., Іванна Городицька (22), Hanna Zyruk, Де., John Gerun, Fl., Неоніля Кравців, Н.-Дж., Lucenko Consulting Assoc., N.J., John & Patricia Lucyk, N.J., Nova Medical Specialties Inc., N.J., Євген і Світлана Олексі (49), Стефанія Осадца (49), Тетяна Паславська (49), Микола і Аніта Сороколіти, Кал., Богданна Топольницька (49), Мирон Цибульський, Ма.;

по 20.00 дол. — Ярослава Борачок (49), Христина Бук, Н.-Дж., Анна Занків (49), Василь Музика, Ма., Олена Хомин (49), Ірена Хуміловська, Н.-Й.;

по 10.00 дол. — Peter Bard, Oh., Осип Федина, Н.-Дж., Christine Gerbehy, N.J., Павла Р. Грищишин, Па., Дам'ян Кордуба, Н.-Дж., Уляна Леґеда, Ма., Анна Наташа, Н.-Й., Марія Панків (49), Natalie Trojan, Дмитро Яремко (49).

9-ий Відділ СУА, Бінггтон, Н.-Й. Пересилаємо **500.00 дол.** із збірки, проведеної на виховання українських священників у Бразилії та для нашого стипендіянта о. Даниїла Коліцького через Стипендію акцію СУА. Зложили: **40.00 дол.** — Святослав й Іванна Зобніви; **25.00 дол.** — Любомир і Марія Зобніви; **по 20.00 дол.** — Теофіл і Дарія Древицькі,

Зенон і Христина Іванонки, Ярослава Мельник, Параска Мельник, Григорій Мурин, Ярослав і Марія Тимочки, Іван і Христя Чебіняки, Дмитро Юнко; **15.00 дол.** — Джей Яремко; **по 10.00 дол.** — Євгенія Бережницька, Роберт Велте, Ірена Іванонко, Ольга Іванейко, Марія Кіт, Мальвіна Коропей, Орест Мельник, Іван і Люба Терелі, Іванна Хруник, Анна Чебіняк, Йосиф і Джералдін Чебіняки, Стефан Чебіняк; **6.00 дол.** — 9-ий Відділ СУА; **по 5.00 дол.** — Ірена Базилевич, Діана Бендз, Андрій і Олена Чебіняки, Ірена Чебіняк, Михайло Чебіняк, Володимир Чебіняк, Пелагія Дамчук, Стефан і Дарія Дячуки, Марія Дуда, Дмитро Яремчук, Дмитро Кецман, д-р Ярослав Клачаний, Володимир Ковалів, Марія Крайник, Анна Мелен, Стефанія Петручук, Василь Притула, Павлина Санишин, Рая Шутер, Люба Солецька, Василь Солецький, Іван і Марія Терелі, Володимир й Ірена Терелі, Марта Томсей, Вальтер Залуцький; **3.00 дол.** — Василь Гірний; **1.00 дол.** — П. Петришин.

Замість квітів та в пам'ять **бл. п. Марії Яцикевич**, членки 70-го Відділу СУА в Пассейку, Н.-Дж., зложили **400.00 дол.** на виховання українських католицьких священників в Україні через Стипендійну акцію СУА такі особи: **по 40.00 дол.** — О. Ігнат, І. і Б. Чайківські; **25.00 дол.** — Д. Колатало; **по 20.00 дол.** — М. Бакалець, О. Богословець, О. Дутикевич, Д. Фарміга, І. Кулін, М. Мартиняк, Л. Моравська, О. Мочула, д-р Богдана Свистун, Люба Чолган, Ірена Цапар, Віктор Яворський; **15.00 дол.** — О. Бобиляк; **по 10.00 дол.** — Ольга Буртик, Анна Ваньо, Ядвига Дяченко; **по 5.00 дол.** — М. Лугова, О. Смородська.

У світлу пам'ять моєї дорогої тіточної сестри **Марії Люби Труш** пересилаю через 33-й Відділ СУА **100.00 дол.** на виховання дітей і молоді у Бразилії.

Любомира Огаренко.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої товаришки **бл. п. Ірени Шавалюк** складаю через 49-й Відділ СУА **30.00 дол.** на виховання священників в Україні.

Ореста Перейма.

З нагоди ґрадуації моєї внучки Христинки складаю через 93-й Відділ СУА **100.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА і **10.00 дол.** на адміністрацію стипендійного бюро.

Ярослава Кукіль.

Замість квітів на могилу та в пам'ять нашого дядька **бл. п. Григорія Губача** складаємо через 98-й Відділ СУА **40.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА.

Орися і Юрій Яцусі та Адріяна і Френк Майснери.

In memory and honoring my beloved aunt, who came to the USA in 1910, and who took care of my sisters and I every summer until we were in high school, I enclose a check in the amount of **\$1,000.00** for a Pauline Zuk-Swist Scholarship, through UNWLA Branch 49 in Buffalo. **Vera Grushetzky.**

У восьму річницю смерті моєї матері **Валентини Ворони** пересилаю через 84-й Відділ СУА стипендію в сумі **300.00 дол.** для моєї стипендіятки Одесси Волощук з Бразилії.

Надія Л. Хойнацька.

У пам'ять моєї матері **Анастасії Мисишин**, довголітньої спонсорки, пересилаю **100.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА.

Маріяна Мисишин, Спрігфілд, Ма.

Замість квітів на могилу та в пам'ять довголітньої членки 28-го Відділу, почесної членки СУА **Ольги Муссаковської**, родина і приятелі зложили **630.00 дол.** на виховання українських католицьких семінаристів в Україні: **100.00 дол.** — родина Банахів у Торонто; **по 50.00 дол.** — Антін і Уляна Тимкевичі, Богдан і Теофіля Артимишини, **по 25.00 дол.** — Софія Андрушків, Таїса Богданська, Володимир і Марія Боярські, Леся Назарук, Дмитро і Любомира Парубчаки, Степан і Ольга Парубчаки, Марія Полянська, Іван і Люба Турянські; **по 20.00 дол.** — Орест і Люба Бойки, Зеновія Воробець, Євгенія Ратич; **15.00 дол.** — Ярослава Олесницька; **по 10.00 дол.** — Михайло Дзіман, Наталія Загайкевич, Ольга Гнатик, Дарія Каранович, Ірена Качмарська, Юстина Луків, Ольга Марущак, Мирослава Мандрусак, Марія Павловська, Леся Падковська, Марія Робак, Анна Стрижак, Євгенія Шпірка, Іванна Хамуляк; **по 5.00 дол.** — Настуня Бохонок, Марія Канюка, Ольга Кутий.

Щиро дякуємо за підтримку

Орися М. Яцусь,
скарбничка
комісії стипендій СУА,

Люба Більовщук,
референтка стипендій СУА.

Дорога пані Анна Кравчук,

Теренте Мірабела

*опікунка Зеновія Воробець
(28-ий Відділ СУА)*

Моє ім'я є Теренте Мірабела і пишу вам щоб подякувати за те що ви зробили. Я прийняла ваші гроші (50 доларів) і дуже зраділа. Не тільки я була щаслива, а ви стипендіятки котрим допомогли. Я дуже люблю співати. В моїй сім'ї всі співають. Я учениця педагогічної школи. Всі предметі вивчаєм на румунські мові і вивчаєм українську мову і літературу. Дуже люблю українську мову, а найбільше люблю співати українські пісні. Бажаю Вам щастя, здоров'я і дякую ще раз за Вашу поштів.

"НАШЕ ЖИТТЯ", ВЕРЕСЕНЬ 1993

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

З НАГОДИ І ПОДЯКИ

З нагоди XXIII Конвенції СУА — першої, що буде діяти з духом вільної України, щиро вітаю Президію, почесних голів, Головну Управу, делегаток і гостей. З тієї нагоди складаю **50.00 дол.** на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької.

Ірина Кашубинська, почесна членка СУА.

З нагоди 50-ліття журналу "Наше Життя" пересилаємо **250.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

93-ій Відділ СУА в Гартфорді.

З нагоди 50-ліття журналу "Наше Життя" складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" та бажаю Вам дальших успіхів і щонайменше вдвічі збільшити кількість передплатників.

Стефанія Лукомська.

Згідно зі звичаєм 28-го Відділу СУА в Ньюарку, 11 травня ц. р. голову нашого Відділу Надю Бігун проголошено Матір'ю року за її довголітню працю і 7-літнє головство у Відділі. З тієї нагоди Надя Бігун жертвує **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Катерини Пеленської**, членки 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 1-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ігоря Юрчинського**, сина нашої членки Наді Юрчинської, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

19-ий Відділ СУА у Трентоні.

В пам'ять **бл. п. О. Слюзар**, матері нашої членки Галини Салій, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 56-ий Відділ СУА зложили: **по 10.00 дол.** — Марія Наваринська, Анастасія Мерещак, З. Филипович; **7 дол.** — Надя Мандрусак; **по 5.00 дол.** — Іванна Костишин, Юлія Костишин, Оксана Мельничишин, Марія Тисовська, Лена Іваницька, Леся Романишин, Надя Іванчук, Марія Гриб, Марія Стефанишин, Віра Яворська, Олена Турула, Стефанія Павлічко, Маруся Чорній; **1.00 дол.** — Є. Матвієнко. **Разом 100.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Емілії Саноцької**, мами нашої членки Оксани Лев, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Управа і членки 78-го Відділу СУА у Вашингтоні.

В пам'ять **бл. п. Олега Бак-Бойчука**, брата голови 90-го Відділу СУА Марії Раковської, **бл. п. Лева Маркуся**, батька членки Тосі Мельничук, **бл. п. Олександри Чубатої**, матері членки Оксани Фаріон і Христини Райтарівської, і **бл. п. Олени Слюзар**, матері членки Стефанії Жмуркевич, складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд Журналу "Наше Життя".

Управа і членки 90-го Відділу СУА у Філадельфії.

У пам'ять **бл. п. Марії Гриськів**, мами нашої членки Анни Пришляк, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу СУА у Гартфорді.

У пам'ять **бл. п. Михайлини Левської**, свекрухи нашої членки Ірени Левської, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу СУА у Гартфорді.

У сороковий день смерти мого найдорожчого чоловіка **бл. п. Михайла Гаврилюка** складаю **70.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Дружина Наталія Гаврилюк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Лозинської**, мами нашої давньої співпрацівниці канцелярії СУА Надії Данилюк, складаємо по **10 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Леся Кіршак, Міля Рогожа і Наталка Дума.

На свіжу могилу нашої незабутньої сестри **бл. п. Бронислави Лисої** складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Гайда, Лазечко.

У пам'ять нашої тітки **бл. п. Володимири Москви** (з дому Лоза) складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а братові Михайлові, родині у США і в Україні висловлюємо щирі співчуття.

Любомир, Олег і Ростислав Ратичі з родинами.

Замість квітів на свіжу могилу найдорожчої мами **бл. п. Анни Лозинської** складаю **30.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Надя Данилюк.

В пам'ять мого шкільного товариша **бл. п. Ігоря Пацалуйка** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щирі співчуття.

Олена Бобилляк.

27 квітня ц. р. померла наша найдорожча мама і бабуся **бл. п. Марія Голуб**, колишня учителька і суспільна діячка на рідних землях і еміграції, яка прожила 93 роки. В її світлу пам'ять складаю **500.00 дол.** на Український Музей, **250.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", **250.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ліда Флюнт.

ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Замість квітів на свіжу могилу нашої членки і почесної членки округи Огайо **бл. п. Катерини Мураль** складаємо **100.00 дол.** на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької, а родині висловлюємо глибокі співчуття.

12-ий Відділ СУА у Клівленді.

Замість квітів на могили наших співпрацівниць СУА **бл. п. Марії Бадан-Даниш** і **бл. п. Ольги Муссаковської** складаю **20.00 дол.** на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької, а родинам висловлюю сердечне співчуття.

Ірина Кашубинська.

ЩИРО ДЯКУЄМО 99-МУ ВІДДІЛОВІ СУА, ЯКИЙ ЗЛОЖИВ 250.00 ДОЛ. НА УФОНДУ-
ВАННЯ ОДНІЄЇ СТОРІНКИ НАШОГО ЖУРНАЛУ.

**ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ —
ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ**

У світлу пам'ять **Ірини Залуцької**, яка відійшла від нас 13 травня 1993 р., приятелі і знайомі зложили на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: **по 100.00 дол.** — Христина і Юрій Буки, Ірена і Ярослав Моцюки; **по 50.00 дол.** — подружжя Беннерсонси, Рома і Юрій Богачевські, Агнес й Іриной Коваліви, Осип Левицький, Ольга і Іван Макухи, Михайло Васишин; **40.00 дол.** — Реймонд Винницький; **по 30.00 дол.** — Ольга і Роман Івасівки, Марія Костек, Юля Криса; **по 25.00 дол.** — Павлина Боднар, Марта й Іван Керіси, Люба й Ігор Декайли, Анна і Ярослав Гайди, Ірина Гошовська, Марія і Ярослав Кіцюки, Володимир Корнага, Павлина і Мирон Плав'юки, Леся і Роман Плав'юки, Нуся і Богдан Роздільські, Ліда і Андрій Закревські; **по 20.00 дол.** — Стефанія Гуда, Ірена Іванчишин, Галя і Богдан Кандюки, Анна і Володимир Козіцькі, Софія й Ігор Раковські, Анна і Микола Стасіви, Микола Твердовський; **по 10.00 дол.** — Іван Ленчук, Ліда Станко, Анна і Роман Шевчики. **Разом 1075 дол.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Емілії Коцур**, членки 99-го Відділу СУА, яка померла 25 грудня 1992 р., на похорони приятелі і знайомі зложили на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: **100.00 дол.** — Петро Коцур; **60.00 дол.** — Анна Магала; **по 50.00 дол.** — Донна і Михайло Гарати, Валя і Петро Галадзи, Маріянна і Джеймс Гедіси, Євгенія і Василь Макухи; **40.00 дол.** — Стефа і Богдан Нарольські; **по 25.00 дол.** — Мер і Джек Ігнатолі, Дозя і Ярослав Кушніри, 99-ий Відділ СУА; **по 20.00 дол.** — Гелен Деземба, Гелен і Френк Завістовські, Йосиф і Сандра Завістовські, Христина і Юрій Колодзінські, Марія Комар, Катруся і Семен Ксенічі, Софія і Дмитро Мельніки, Іван Мічойн, Люба й Іван Мокії, Катерина і Василь Терлецькі, А. і В. Чесники; **по 15.00 дол.** — Катя Кейзер, Катерина Мельник, Левко Урський; **по 10.00 дол.** — Ольга і Антоній Білінські, Маріянна і Ерль Брістолі, Іванка і Мирон Бучаки, Діана Варенчак, Дмитро Вархола, Джоан й Іван Віллітси, Галина й Іван Демчарі, Галя і Володимир Кошикарі, Феня і Василь Кошикарі, Стефан Кріль, Марія і Дмитро Кулики, Єлисавета Курятник, Іван Критель, Анна і Євген Наболотні, Іван Пац, Юлія і Михайло Петри, Анна й Іван Романишини, Надя і Григорій Сембрати, Марія Скалій, Дарія і Яків Спяки; **по 5.00 дол.** — Тіма і Геролд Беллінсони, Марія Вариха, Єва Сибуня, Захарій Зендран.

Коляда на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, з якою ходили членки 99-го Відділу СУА у Вотервліті, Н.-Й.:

110.00 дол. зложили Анна і Волтер Ван Сліти; **по 100.00 дол.** Українська Католицька Церква св. Миколая у Вотервліті, Євгенія і Василь Макухи, д-р Олександр і Дарія Якубовичі; **по 50.00 дол.** — Марія й Іван Боюси, Наталка і Бил Верзоли, Марія і Константин Галецькі, Алла і Михайло Гереці, Анастасія Голубець, Надя і Марія Касіянчуки, Дарія і Василь Мокії; **30.00 дол.** — Роман Маселко; **по 25.00 дол.** — Тереса Аткинс, Оля і Антін Білінські, Марія Боюс, Дозя і Ярослав Кушніри; **по 20.00 дол.** — Юлія і Дмитро Ванцки, Юлія і Андрій Васенки, Марія й Іван Карабіни, Катруся і Семен Ксенічі, Віра Кушнір, Люба Кушнір, Катруся і Стах Мочульські, Анна й Іван Романишини, Катерина і Василь Терлецькі, Маріян Темчишин, Марія й Іван Філі, Марія і Микола Філі, о. Едвард Чудак; 15 дол. — Галина й Іван

Демчарі; **по 10.00 дол.** — Богдана і Михайло Бережанські, Джоан Віллітс, Софія й Іван Галайки, Єва і Андрій Демчарі, Михайло Заблоцький, Тереса і Єва Каволи, Галина і Йосиф Ковальчики, Марія і Бил Колдвелли, Марія і Михайло Коргуни, Петро Коцур, Феня і Василь Кошикарі, Марія і Петро Ксенічі, Марія і Дмитро Кулики, Люба й Іван Мокії, Анна і Євген Наболотні, Іван Пац, Галина і Михайло Пелехи, Анна і Петро Спяки, Калина Тисяк, Маргарета і Теодор Федаки, Іванка Цьолко, Рома Цьолко; **по 5.00 дол.** — Марія Валастро, Марія Гальчак, Стефан Гебуза, Петро Кавка, Юлія й Іван Опарі, Марія Скалій, Юлія Спінда, Петро Філяк. **Разом 1,425.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл. п. Мирослава Субтельного**, чоловіка нашої членки Ірини, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили: **по 20.00 дол.** — Марія Данилів, Марія Куземська, Ольга Лукасевич, Марія Луцька, Оксана Поритко; **по 10.00 дол.** — Ольга Батенчук, Ольга Бугай, Марія Вірщук, Лукія Гриців, Стефа Григорчук, Ольга Диміцька, Марія Євсєвська, Анастасія Жилава, Євгенія Капій, Кароліна Конрад, Надія Кузьма, Теодора Кузьмович, Анна Максимович, Ірина Новоженюк, Анна Олійник, Надя Оранська, Іванна Пенкальська, Наталія Прохурська, Наталія Пуйда, Стефанія Ракоча, Марія Романець, Анна Суха, Марта Тарнавська, Людмила Чайківська, Ліза Чепіль, Олена Шиприкевич; **5.00 дол.** — Марія Угорчак. **Разом 365.00 дол.**

У світлу пам'ять наших дорогих стрієчних сестер **д-р Ольги Мриц**, професора Львівського університету, і **мгр Теодори Мриц-Савчак**, вдови по лікареві Михайлові Савчаківі, складаємо на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **120.00 дол.**

Дарія Чернодольська, Нуся Сатурська, Ліля Шав'як, Мирослава Гук, Ірена Пік, Роман Мриц.

У світлу пам'ять мого дорогого чоловіка **бл. п. Богдана Флюнта** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ірена Флюнт.

У світлу пам'ять **бл. п. Ольги Секели-Мицик**, моєї шкільної товаришки з жіночої гімназії — Перемиського інституту, жертвую **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Олена Чайківська-Турула.

У світлу пам'ять **бл. п. Ольги Секели-Мицик**, професора Українського інституту для дівчат у Перемишлі, замість квітів **120.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля склали її учениці: Ірена Яворська-Рушицька, Слава Дрималик-Шевчик, Олена Вітик-Войтович, Марійка Хотинецька-Малецька, Соня Сушко-Залуцька, Слава Грушкевич-Батерфальве, Ірена Тимочко-Камінська, Галя Врублівська-Вигінна, Зеня Щурма-Бігун, Нуся Лозинська-Целевич. Родині покійної висловлюємо найщиріші співчуття.

У світлу пам'ять **Ольги Мицик** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ірена Мицик з родиною.

СУСПІЛЬНА ОПІКА

Замість квітів на могилу **бл. п. д-ра Арсена Шпура**, чоловіка нашої членки Тетяни і батька членки Марійки, складаємо **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки — Поміч Україні.

Членки 84-го Відділу СУА в Чікаго.

Продовження на обкладинці

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

(Пожертви від 20 квітня до 15 травня 1993 р. — продовження)

по 20.00 дол. — Михайло Березовський, Данило Дмитренко, Петро і Ярослава Горятщини, Олена Кузьмінська, Мирослава Савчак, Ольга Стеткевич, Микола Штип, Паракседа Сус, Олександра Токе, Михайло і Юлія Томашевські;
по 15.00 дол. — Юлія Вертипорох, Павло Вітрик, Ольга Вишневська;

по 10.00 дол. — Василь і Марія Бабії, Юрій Бачинський, Галя Балешта, Анна Бойцун, Петро Гончаренко, Теодозій Коласа, Елізабет Кузан, Василь Лаврів, Петро Лобур, Стефанія Міліничик, Михайло Ортинський, подружжя Швеці, Андрій Стахнів, Юрій і Анна Шваб'юки;

по 5.00 дол. — Ольга Кіннес, Анна Матіїв, Теодор Прокопов, Леонід Ванша;

Дохід з полуденку, що відбувся у Кергонксоні, Н-Й, 21 березня 1993 р., призначений на Будівельний Фонд Українського Музею зорганізувала голова Кергонксонського Комітету д-р Стефанія Барановська. Від Будівельного комітету говорила Ольга Гнатейко. Зібрано на полуденку **4,440.00 дол.**, декларації — **2,750.00 дол.** Разом — **7,190.00 дол.** **525.00 дол.** — 89-ий Відділ СУА; **500.00 дол.** — інж. Роман Боб'як; **300.00 дол.** — д-р Р. і д-р С. Барановські; **по 250.00 дол.** — о. Еміль Шараневич, Данило і Анна Слободяни, Микола і Оля Василики, Мирон і Мар'яна Заяці; **по 100.00 дол.** — С. і П. Олексиви, М. Р. Палюх, д-р Роман Рак, В. і О. Дудинські; **по 50.00 дол.** — М. і Я. Крижанівські, Зеня Ковальська, Галина Хамула, мгр Михайло Рубич, М. Н. Гоудич, В. Беріска; **30.00 дол.** — Іван і Віра Гідеї; **по 25.00 дол.** — Іван і Оля Денисенки, д-р Осип і Марія Морози, Іван і Теодора Кульчицькі, Ярослав Лесів, Дарія Стасюк; **по 20.00 дол.** — П. і К. Лонкевичі. Н. і Л. Оприски, Володимир і Магдалина Кваси, д-р В. і Я. Ціханські, Ольга Бодлак, О. і К. Гуменні; **по 10.00 дол.** — К. Бжезінська, М. і С. Евчини, В. Бушак.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. Миколи Зацухлого** складаємо - **200.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Мгр Михайло і Михайлина Барани.

У пам'ять чоловіка **бл. п. д-ра Романа Патрила** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Рената Патрило.

У пам'ять **бл. п. д-ра Романа Патрила** складаємо - **500.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Д-р Роман і Ольга Морози.

У пам'ять внука **бл. п. Михайла Олександра** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Катерина Мисько.

У пам'ять брата **бл. п. Михайла Рубчака** складаю - **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Євгенія Рубчак.

У пам'ять чоловіка **бл. п. Івана Хоманчука** складаю - **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Агнес Хоманчук.

У пам'ять матері **бл. п. Вільгельміни Гомотюк** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Ірина Г. Зелик.

У пам'ять чоловіка **бл. п. д-ра Ігоря Гури** складаю - **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Лідія Гура.

У пам'ять **бл. п. Зенона Маланчука** складаю **10.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Анна Любинська.

У пам'ять мого друга **бл. п. Кирила Костюка** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Василь Бордун.

У пам'ять **бл. п. Дануся Данилюка** складаємо - **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Д-р Богдан і Джоана Цегелвичі.

У пам'ять мого незабутнього кузина **Дануся Данилюка** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Наталія Миколаєвич.

У пам'ять мого чоловіка **бл. п. д-ра Ілла Андруска** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Марія Андрусак.

У пам'ять покійного **Осипа Теслиюка** з Гартфорду складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Д-р Богдана Свистун-Рівес.

У пам'ять **бл. п. Марії Сегодні** складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Анастасія Волкер.

У пам'ять **бл. п. Анастасія Подоляка** складаю **10.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Анастасія Волкер.

У другу болючу річницю смерті **бл. п. Анни Хміль-Гойдан** зложили **30.00 дол.** на потреби Українського Музею

О. Папіж, Люся Ярема, Марія Базюк.

У пам'ять **бл. п. Євгена Луцького** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Богдан і Віра Андрушківи.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгена Луцького** складаю **25.00 дол.** на Український Музей через 86-ий Відділ СУА.

Катря і Володимир Воловодюки.

In memory of **Klaudia Chornodolsky** we are donating **\$100.00** to the Ukrainian Museum.

Donna and John MacPhee.

In memory of **Maria Danysh** donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum.

Jean Chiudioni.

On behalf of the occasion of the demise of **Mr. Joseph Smindak**, a dearly beloved friend of ours we are donating **\$250.00** to the Ukrainian Museum.

Anthony & Vera Shumeyko.

In memory of **Mr. Joseph F. Smindak** we are donating **\$40.00** to the Ukrainian Museum.

Eve and Diana.

СВІТЛАНА КУЗЬМЕНКО

ДОБРИЙ ДЕНЬ

На світанку день проснувся:
Обтрусив останки сну.
Щоб у парі йти з красою:
Вмився свіжою росою. —
А легкий пролітний вітер
Дневе личко ніжно вітер.

Розпромінившись удень, —
Сіяв лагідь цілий день:
Щедро зичив свою вдачу
Добрим людям на удачу.

ІВАННА БЛАЖКЕВИЧ

ПИСЬМЕННА ЗІНА

Я вже знаю, як писати
Дід,
Бабуня,
Мама,
Тато.
А до книжки як візьмуся,
То ще більше слів навчуся.

КАТЕРИНА ПЕРЕЛІСНА

ЧЕРВОНИЙ МАК

Певно, знає з вас усяк,
Хто бував у полі,
Що червоний гарний мак
Там росте на волі.

Й на городах, на грядках,
І в малих садочках
Червоніє квітка та,
Гарна на віночки.

*Рисунок Марти Гірняк-Воевідки.
Drawing by Marta Hirniak-Voyevodka.*

КИРИЛО КОЖУМ'ЯКА¹

Спустили голови бояре. Не сміють на князя Володимира очей піднести. Розумом бо бажають, щоб розказ княжий біди-горю кінець поклав. Таж серце каже:

— Як бажати, щоб батько власну доньку на смерть виправив?

А Володимир схилився чолом на руку. Вуса кусає. На скроні жила б'ється, кров'ю чорною наливається.

Мовчання вагою невидимою навалилося на світлицю княжу. Тінню-сумом вщерть її наповнило. Тільки іскрами, з пів-п'єтми кидають алмази-дияменти, що ними Панагія² на княжих бармах³ прикрашена. Немов на княжих шатах сльози горять, не очима виронені, а з серця самого ніби вони вирвалися.

— Най же станеться!... Аминь! — перехрестився князь. І підписав грамоту. З крісла встав — як мерлець з гробу, — білий весь. Рука не чує як сувої згортає. Не бачить око "печатників", що нечутно сап'янцями ступаючи, кулю зеленого воску до грамоти привішують, печаткою-щемками її сплющують, образом Володимировим із тризубом його віск "знаменають".

Припечатана доля князівни Горислави-Людмили,⁴ доньки Володимирової; завтра, чим світ, піде офірою — за Київ стольний, за люд хрещений, за край Київський, — на поталу стане змієві лютому. Загніздився, окаянный, в Дніпрі ясному. Чорторі хвостом поганим крутить-скаламучує. Пустошить край довколiшній. На Київ стольний отрую дихання свого кидає. Пошесть — мор на хрещений люд напускаючи.

— Дай доньку — відступлюсь! — дев'яту пащами своїми озивається. Воювати ж з ними — як з долею! — Не сила. За скелю й залізо твердіша шкіра луската. Ломлеться зброя обню. Дев'ять голів вогонь мечуть. Слиною-отруєю кидають.

Виходив вже й Ілля Муромець. Та нічого з Цмоком не вдіяв він; як вихорем листя осінне, відмів подих Потвори славного витязя.

— Доньку дай — відступлюсь! — і нічого не слухає Зміїще. Всіма дев'яту пащами людською мовою озивається.

На сонці, на піску Дніпровому вигрівається. Очі-щілини заплющив. Клацнув зубами — немов на колодку пащу погану замкнув.

Очі виплакала Анна княгиня Володимирова. Світу Божого не бачить, — п'єтмою чорною став. Таж не сміє словом благальним за доньку заступитися.

— За долю бо люду Київського іде!...

Тільки Людмила⁵ князівна не плаче, не ридає, не журиться. Няню Евпраксію словом ласкавим підбадьорює:

— Чи ж гадаєш, няню-голубко, що Змії за милосердя Боже дужчий?...

— І, як до свята шлюбного, шати-оздобу приправляє:

— За друзів душу кладу! Не лить же мені дівкою-чорнавкою іти!...

І підніззя перлове з ларців дорогоцінних виймає. Намисто смарагдове з коробиць самоцвітами прикрашених витягає...

Ой, не хмара чорна облягла Київ-стольний громовицею-югою,⁶ бурею небо радісне затагаючи! Не печеніжин — ворог лютий, не орда половецька погана зі степів на Володимирове місто насунула...

Біда щира на Київ прийшла, ще й на князя, на Володимира.

1. У Києві, під Андріївською горою, є й донині вулиця, що зветься "Кожум'яки".

2. Образ Богоматері.

3. Барма — широкий комір на спосіб пелерини на княжому зодягу.

4. За княжих часів давали два наймення: "церковне" і "мирське".

5. Кияне, ще перед світовою війною твердо вірили, що Святий Володимир мав доньку Людмилу. Це наймення було дуже популярно у старому Києві.

6. Юга — сухий, гарячий вітер (старе слово).

"Легенди старокиївські", Прага, 1943.

(Закінчення в наступному числі)

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

4 травня ц. р., на 94-му році життя, померла у Дітройті **Бронислава Лиса**.

Народилася Бронислава 1 травня 1899 року в Количинцях Тернопільської області. Вона була активною членкою Союзу Українок в Тернополі у 20-30-их роках, делегаткою Світового з'їзду Союзу Українок, що відбувся у Станиславові в 1933 році.

У той час Тернопільська філія Союзу Українок вважалася однією з найкраще зорганізованих у Галичині. Ми мали по селах 58 гуртків ("кружків", як тоді називали), тобто відділів. Неабияка заслуга в цьому належала Броні: вона була організаційною референткою і секретаркою, і то постійно, бо ніхто інший не хотів займати цей пост. Ми не раз сміялися, що Броня носить зі собою списки "новобранців", бо вона

знала, хто закінчує 18 років і зараз втягувала їх до праці в Союзі Українок. Крім Союзу Українок, вона належала і працювала в інших громадських організаціях, але Союз Українок — це була її "любов", бо, як казала, "у свідомому і організованому жіноцтві — будучність кожного народу, а головню для нас".

Броня Лиса організувала по селах на час літніх вакацій дитячі садочки. Також займалася збиранням грошей серед громадянства на покриття коштів процесів політичних в'язнів, чим наражувала себе на неприємності з боку польської поліції.

До 1968 року вона перебувала під більшовицькою окупацією, бо не хотіла залишати старенької хворої мами. Приїхавши у 1968 році до Америки, вона відразу стала членкою 56-го Відділу СУА у Дітройті.

Скромна і завжди готова до праці й допомоги іншим, людина великого серця і любови до своєї Батьківщини й народу — такою була Броня Лиса. В останні роки свого життя вона щедро висилала гроші на відновлення церкви Непорочного Зачаття, а також на сиротинець у Тернополі.

Броня мала щастя від Бога, що дочекалася сповнення своїх мрій — відновлення незалежної України.

Вічна їй пам'ять!

Олександра Пятишевська

Ділимося з членством сумною вісткою, що 25 липня ц. р. відійшла у вічність на 86-му році життя наша дорога довголітня членка-засновниця 57-го Відділу СУА в Ютиці, Нью-Йорк, **Володимира Величко**.

Відійшла від нас свідомо, ідейна громадянка, що розуміла потребу організаційної праці для своєї громади і крім виконання своїх обов'язків, як членка Союзу Українок Америки, належала також до інших місцевих церковних і громадських установ Ютики.

Покійна закінчила жіночу вчительську семінарію "Рідної Школи" в Коломиї, належала до тієї ідейної, патріотичної генерації, яка пережила бурхливі історичні події: здобуття, а згодом втрату нашої державности. Володимира Величко була патріоткою, раділа, що Україна стала незалежною, але, на жаль, її життєва мандрівка закінчилася на американській землі.

Похорон відбувся 29 липня ц. р. після Святої Літургії в церкві св. Володимира Великого на українському цвинтарі в Ютиці.

Покійна залишила у глибокому смутку чоловіка Володимира, сина Романа і Юрія з їхніми родинами, внуків та правнуків.

Вічна їй пам'ять!

У пам'ять дорогої приятельки **бл. п. Марійки Дейчаківської** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Дарія і Лариса Микити.

У пам'ять нашої мами **Галі (Олени) з Дудровичів-Слюзар**, що упокоїлася у день Великодня, 11 квітня 1993 р. (нар. 1 червня 1897 р. у Таурові) зложили даток на Український Музей: **100.00 дол.** — мгр Ірена з Данилевичів і проф. А. С. Білон; **50.00 дол.** — проф. Ярослав і Віра (з Русанівських) Білинські.

У пам'ять **бл. п. Алли Юзьв'як** складають на потреби Українського Музею: **200.00 дол.** — Созонт і Ростислава Качали; **100.00 дол.** — Августин Юзьв'як; **50.00 дол.** — д-р Богдан і Тасі Кузьми.

Замість квітів на свіжу могилу в Україні складаємо пожертву на Будівельний Фонд Українського Музею в сумі **20.00 дол.** в пам'ять членки ОУН і УПА Євдокії Гогоши-Стельмах. Родині покійної Василеві і Анні Гогошам висловлюємо щирі співчуття.

Олег і Уляна Омецінські.

У світлу пам'ять дорогих, ніколи незабутих **О. Калини і Лідії Кичерської** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Глікерія Слабійська.

У пам'ять мого чоловіка **бл. п. Романа Качмарського** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Ірена Качмарська.

У десяту річницю смерти незабутнього брата **бл. п. Антона Слижа** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Ярослава Панчук.

У пам'ять моєї дорогої своячки **сп. п. Ольги Муссаковської** складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ольга Дядинюк.

У пам'ять **бл. п. Ольги Муссаковської** складаємо **180.00 дол.** на потреби Українського Музею.

28-ий Відділ СУА.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Яреми**, чоловіка Люсі Яреми, заступниці голови 81-го Відділу СУА в Дітройті присутні пожертвували на Музей: **по 20.00 дол.** — Д. А. Кошеловські, А. М. Швед; **по 10.00 дол.** — С. І. Стецюк, родина Галасів, Іван і Анна Іванці, Текля Дулька, родина Гаховських, Б. Косаренко.

У пам'ять **св. п. Стефи Надраги**, моєї шкільної товаришки з Коломиї, складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Маруся Бек.

Instead of flowers in memory of **Irene Paclawsky** donating **\$30.00** to the Ukrainian Museum.

Cheryl Towne Mitchell

In Memory of **Joseph Smindak** donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum in New York.

Lester and Bess Maromaty

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися цієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Продовження із стор. 32

Замість квітів на свіжу могилу учасника визвольних змагань **бл. п. інж. Корнелія Бородайка** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складають: **100.00 дол.** — д-р Любомир й Ірена Бородайки; **по 10.00 дол.** — Марія Дорожинська, Уляна Павлинська, Марія Ріпецька.

Замість квітів на могилу **бл. п. Джона Віплетса**, чоловіка нашої членки, складаємо **15.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа 99-го Відділу СУА у Вотервліті.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Пилат**, сестри нашої членки Іванки Цюлко, складаємо **15.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюємо глибокі співчуття.

Управа 99-го Відділу СУА у Вотервліті.

У пам'ять **бл. п. Марії Крупи**, матері нашої членки Маріанни Склярник, складаємо **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюємо щирі співчуття.

12-ий Відділ СУА в Клівленді.

У першу болючу річницю смерті моєї дорогої дружини **бл. п. інж.-агр. Оксани Ільяшенко (з дому Кордуба)** замість квітів на могилу в її пам'ять як невіянучий вінок пересилаю пожертву в сумі **200.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, яку зложили: **по 50.00 дол.** — Микола Ільяшенко, Богдан й Ізидора Боярські; **100.00 дол.** — Юрій і Дарія Цвілі.

У пам'ять **бл. п. Андрія Іваськова** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **по 50.00 дол.** зложили Оля і Мирон Гнатейки та Анна і Тиміш Гнатейки.

На свіжу могилу **бл. п. Євгена Луцького** батьківський гурток УМІ в Нью-Йорку складає **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Замість квітів на свіжу могилу **Меланії Семків** складаю **30.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Орися Перейма.

У пам'ять мого сестрінка **бл. п. д-ра М. Паньчишина** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **25.00 дол.** складають приятелі доктора **В. і Д. Федорцові** та **25.00 дол.** — **Меланія Кривокульська.**

У пам'ять моєї покійної сестри **бл. п. Ярослави Пацлавської** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **25.00 дол.** складає

Оксана Мельничин.

Замість квітів на могили **бл. п. Ярослави Пацлавської і бл. п. Ярослави Дем'янчук** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Марія Борковська.

Замість квітів на могилу **бл. п. Андрія Іваськова** **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складають

Валентина і Леонід Чудовські.

Замість квітів на могилу **бл. п. Богдана Поритка** **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складають

Валентина і Леонід Чудовські.

У пам'ять **бл. п. Івана Хоманчука** з Кергонксону, Н.-Й., **20.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складає

Маруся Стефанишин, членка 89-го Відділу СУА.

Honoring the memory of **Anna Kagan**, a donation of **\$50.00** was made the Children of Chornobil Fund by **Branch 74 UNWLA.**

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$25.00, single copy \$2.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 25.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол., поодинокі число 2.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 30.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

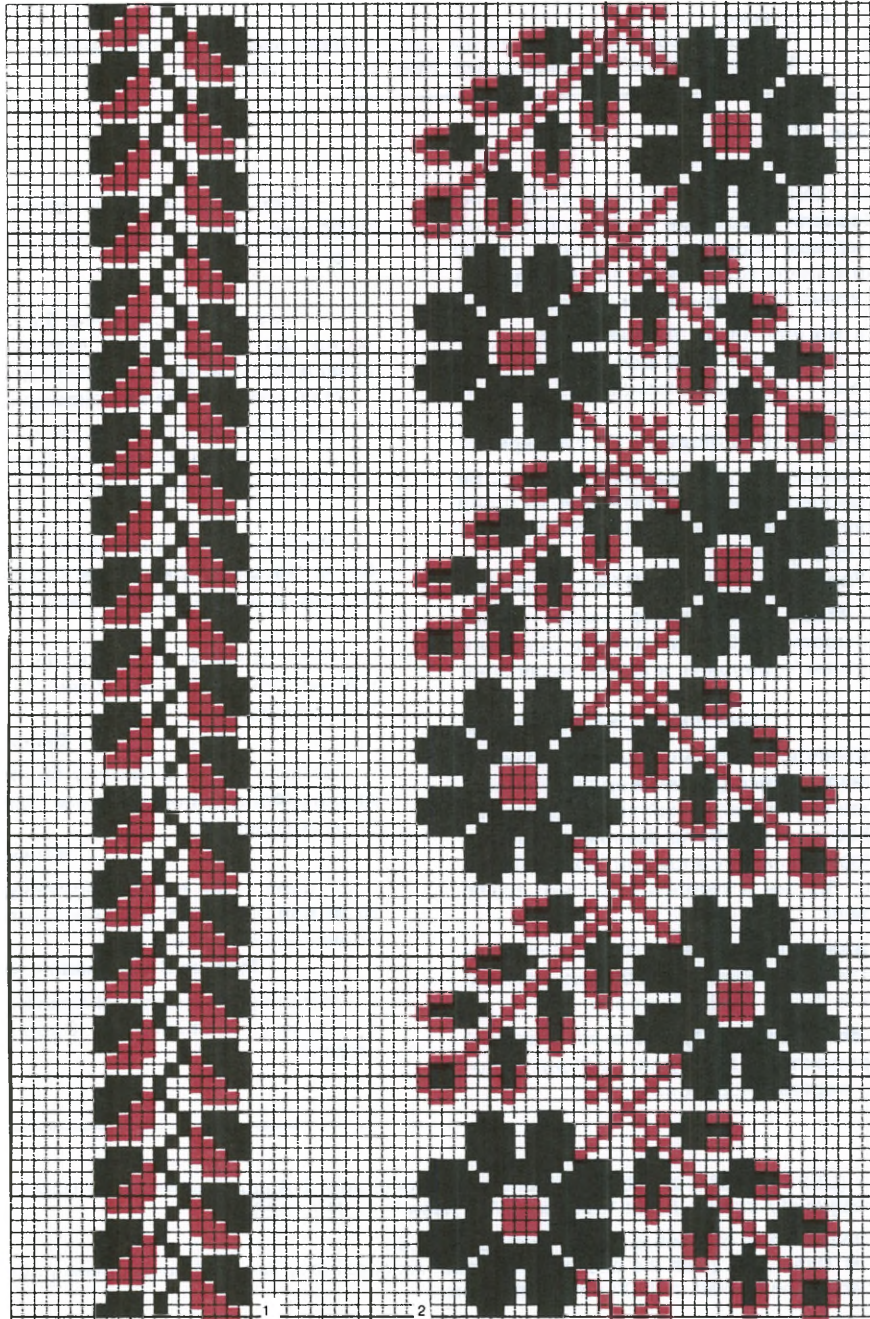
Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

1. Частина коміра сорочки, початок XX ст. Костопільський повіт, Рівенської області. Із збірки.
2. Фрагмент wzoru із рушника. Початок XX ст. Село Ставок, Костопільський повіт, Рівенська область. Взори зі збірки д-ра Юрія Шумовського, власність Українського Музею в Нью-Йорку. Вишивати червоними (ч. 321) і чорними нитками. Рисувала Любов Попадинець.
1. Part of the collar of a shirt. Beginning of the XX century. Kostopil district, Riven' county. From the collection.
2. Fragment of a design from a ritual cloth. Beginning of the XX century. Village of Stavok, Kostopil district. From the collection of Jurij Shumovsky at The Ukrainian Museum in New York City. Embroider with black and red thread #321. Drawing by Lubov Popady nec.